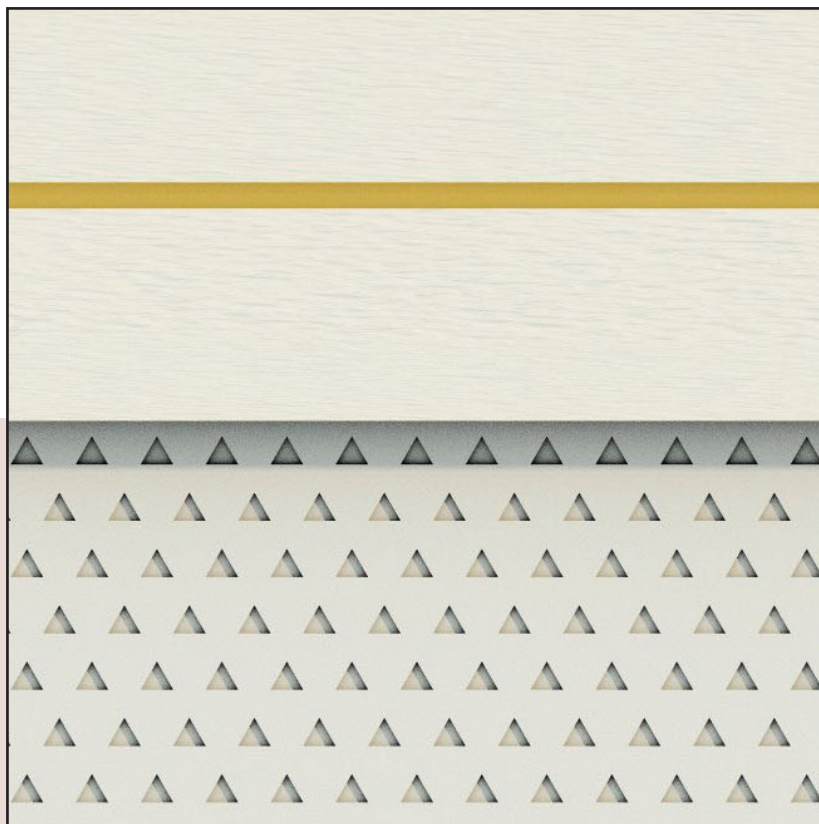


MUZEUM PRAŽSKÉHO URBANISMU



DIPLOMOVÁ PRÁCE
Bc. Zuzana Pospíšilová
LS 2017/2018

Vedoucí práce: prof. Ing. arch. Roman Koucký

OBSAH

Zadání DP	2
Prohlášení autora	3
Poděkování	4
Předmluva	5
1 TEORETICKÉ PODKLADY	7
a) MÍSTO	8
b) MUZEUM	12
Základní myšlenka	12
Muzeum jako instituce	13
Muzeum jako stavební druh	14
Regionální muzeum	16
Muzeum hl. m. Prahy	16
c) PRAŽSKÝ URBANISMUS	17
Muzeum urbanismu	17
Časová osa vývoje pražského urbanismu	18
2 PRINCIPY NÁVRHU	25
3 NÁVRH	31
Urbanistické řešení	34
Architektonické řešení	36
Konstrukční řešení	38
Návrh výstavního prostoru	40
Výkresová dokumentace	
Situace	43
Půdorysy	45
Řezy	65
Pohledy	69
 Bibliografie	 72

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Zuzana Pospíšilová

datum narození: 12.12.1991

akademický rok / semestr: letní semestr 2017/2018

obor: Architektura

ústav: 15118 Ústav nauky o budovách

vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. Roman Koucký

téma diplomové práce: Muzeum pražského urbanismu

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Návrh nové budovy muzea přináší řešení nedostatku výstavních ploch Muzea hlavního města Prahy pro exponáty spojené s urbanistickým vývojem Prahy. Cílem je navrhnout prostory pro expozice dokumentující proces vývoje města od doby před Karlem IV. přes plánování za Karla IV., vývoj do 19. století, plánování v 19. století, plán tzv. velké Prahy, mezi a poválečné plánování až po současnost a vize do budoucnosti.

2/ konkrétně specifikovaný stavební program

Budova muzea bude sestávat z veřejné a neveřejné části:

Veřejná – expozice a nevýstavní část s kavárnou a muzejním obchodem, přednášková místnost

Neveřejná – administrativa a archiv

Pozn.: Program bude v průběhu práce na diplomním projektu upřesněn

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Scénář muzea

Průvodní/autorská zpráva (urbanistické, architektonické a konstrukční řešení)

Situace místa stavby 1:1000

Půdorysy, řezy a pohledy (zpracované v 1:200, vytištěné podle potřeby grafického zpracování)

Vizualizace/zákresy

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Model objektu a širšího okolí (1:200/1:500)

Portfolio (A4)

Plachty (4x A1)

CD

Pozn.: Měřítka výkresů a modelu mohou být upravena během řešení práce. Veškeré změny v zadání budou odsouhlaseny vedoucím práce.

Datum a podpis studenta

26.2.2018 Pospíšilová

Datum a podpis vedoucího DP

26.2.2018

Datum a podpis děkana FA ČVUT

26.2.2018

registrováno studijním oddělením dne

26.2.2018

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Zuzana Pospíšilová, AR 2017/2018, LS NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: MUZEUM PRAŽSKÉHO URBANISMU MUSEUM OF PRAGUE'S URBANISM JAZYK PRÁCE: český	
Vedoucí práce:	prof. Ing. arch. Roman Koucký Ústav: 15118 Ústav nauky o budovách
Oponent práce:	
Klíčová slova (česká):	muzeum, urbanismus, Praha, Chotkova zatáčka
Anotace (česká):	Tato práce zpracovává návrh na novou budovu Muzea hlavního města Prahy s primárním účelem ubytovat stálou výstavu a archiv týkající se vývoje pražského urbanismu. Zadaná parcela se nachází v tzv. Chotkově zatáčce na pražské Malé straně. Objekt je vedle výstavních a archivových prostor tvořen sekundárním edukačním programem, veřejnými prostory a sídlem administračního oddělení Muzea.
Anotace (anglická):	This project offers a design for a new building addition to The city of Prague museum with the primary purpose to house the permanent exhibition and archives related to the evolution of Prague's urbanism. The assigned site is located in the so called Chotkova serpentine in Prague's Malá strana. The design, besides the exhibition and archive space, consists of secondary education center, public spaces and The city of Prague museum's headquarters.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

Ze srdce děkuji všem, kteří se mnou nejen prožívali strasti práce na diplomovém projektu, ale především kteří mě podporovali celé ty roky na cestě k tomuto okamžiku.

Navrhnout muzeum je snem každého architekta. Je výzva a potěšení dostat tu příležitost. Když navíc naplní je téma, které je mi blízké a opravdu mi záleží na tom, aby ti lidé přišli, aby byli zaujati a aby si *něco* odnesli...

Hledám podklady v tématu pro každé architektonické a designové rozhodnutí, chci nabídnout *něco* každému typu návštěvníka a vytvořit muzeum jedenadvacátého století, které sice ukrývá poklad, ale zároveň zve veřejnost s otevřenou náručí, aby jej objevila.

To *něco* je ZÁŽITEK. Ať už z netradičně řešeného prostoru, zákoutí jako stvořeného pro Instagram nebo výborné kávy s výhledem na Hrad.

TEORETICKÉ PODKLADY

MÍSTO: Chotkova zatačka

1a

DEJVICE

HRADČANY

Královská zahrada

Jelení příkop

Pražský hrad

Obr. 1. Aktuální satelitní fotografie



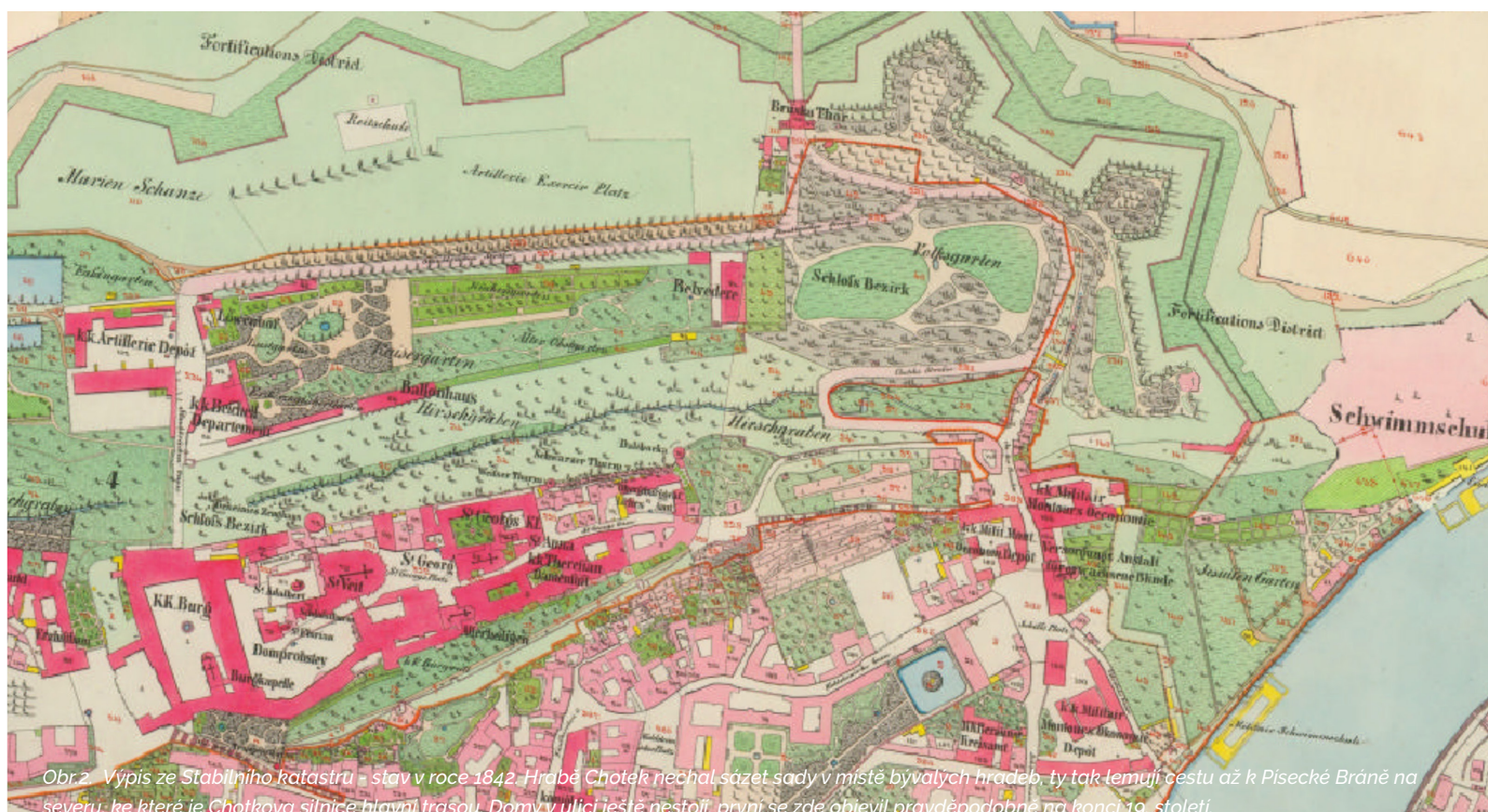
Chotkova ulice, nebo Chotkova silnice, je serpentina, spojující Klárov na Malé Straně s Letnou. Nachází se tedy v těsné blízkosti Pražského hradu. Pomáhá překonávat strmý jižní svah na východním konci Jeleního příkopu, který tak byl její výstavbou asi o pětinu zkrácen. Celá Chotkova „zátáčka“ leží zakliněna mezi třemi kopci – kromě Hradu z jihozápadu se nad místem z východu tyčí také Kramářova vila na kraji Letenské pláně a v neposlední řadě tato silnice tvoří na severní straně hranici Chotkových sadů, na které pak dále na západě navazuje Královská zahrada s Letohrádkem královny Anny.

Zátáčka svírá úzký, výrazně západovýchodně orientovaný pozemek, doposud

označovaný jako „izolační zeleň“. Pouze zcela na východě, na úpatí letenského kopce, leží krátká ulice Pod Bruskou s několika domy a jediným přímým sousedem mnou řešeného místa, hotelem Hoffmeister. Tato ulice funguje jako pěší zkratka mezi dolním a horním koncem serpentine.

Silnice je vysoce frekventovaná; představuje hlavní nadzemní komunikační trasu od Dejvic, Letné a Bubenče k Vltavě.

Místo je dostupné veřejnou dopravou ze zastávky Malostranská, vzdálené 300 m na jih. Zde je stanice metra A a zastávka nejméně deseti pražských tramvajových linek, denních i nočních.

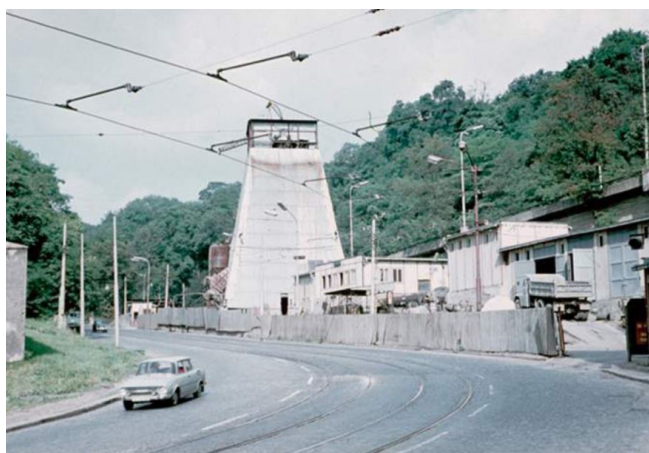


Obr. 2. Výpis ze Státního katastru – stav v roce 1842. Hrabě Chotek nechal sázet sady v místě bývalých hradeb, ty tak lemují cestu až k Písecké Bráně na severu, ke které je Chotkova silnice hlavní trasou. Domy v ulici ještě nestojí, první se zde objevil pravděpodobně na konci 19. století.

Ačkoliv historické stopy ukazují, že propojení zde existovalo již před tisíci lety za Přemyslovců, serpentinu na tomto místě dal poprvé vystavět roku 1831 nejvyšší purkrabí hrabě Karel Chotek z Chotkova a Vojnína. Do té doby hlavní cestu tvořila dnešní ulice Pod Bruskou. Byla to úvozová cesta (strmá, zařezaná do terénu), rozšířená v 17. století pro průjezd vozů, ale postupně se ukázala příliš prudká pro modernější využívání. Chotkova silnice toto díky serpentině řeší, musela však být vylámána do skály. Rovněž kvůli ní byl zakryt a sveden do potrubí potok Brusnice, který protéká údolím Jeleního příkopu.

Domy v Chotkově ulici, které postupně vyrostly po konstrukci silnice, padly za oběť lince metra A; byly zbourány během jeho výstavby v 70. letech. Tubus metra vede hluboko pod východní částí pozemku. Hotel Hoffmeister byl postaven zhruba o patnáct let později.

Tramvajová trať zde byla zřízena roku 1910, o dva roky později byl rozšířen oblouk zatáčky do dnešní podoby. Až do roku 1978 trvala povinnost řidičů tramvají v zatáčce zastavit z důvodu nebezpečí vykolejení.



Obr. 3 a 4. Výstavba metra A, 1973-1978



Obr. 5. Aktuální stav parcely od jejího východního konce



Obr. 6. Výhled z úrovně nejvyšších podlaží návrhu (parcely vpravo pod silnicí)



Obr. 7. Plastika Český Lev (Josef Max, 1852) umístěná v cípu parcely, čelem k Jelenímu příkopu

Pozemek sevřený serpentinou Chotkovy silnice byl součástí zadání pro návrh Muzea pražského urbanismu. Jedná se o místo často diskutované – umístění v těsné blízkosti Pražského hradu jakožto jedné z našich nejvýznamnějších historických památek, na ose Jeleního příkopu, ve výhledu od Chotkových sadů, to jsou často zmiňované argumenty pro ponechání místa v jeho současném stavu, tedy bez výstavby.

Je však nutno přemýšlet progresivně – stejně jako hrabě Chotek. Je třeba nejen uchovávat historické hodnoty; tvář města si žádá stopy každé doby, aby se nestala skanzenem.

Zatáčka v celé své délce pouze klesá/stoupá podél zalesněného svahu na straně jedné a prázdné louky a posprejované stěny na straně druhé. Reprezentativní veřejná budova poskytne zážitek jak zvenku, tak zevnitř, jak projíždějícím, tak procházejícím.

Pozemek se nachází kousek od dolního konce Starých zámeckých schodů, po kterých denně projdou tisíce turistů mířících na Hrad nebo se z něj vracějících. Nabízela by se jim možná stezka do Jeleního příkopu, která vede po jižní hraně serpentiny, ta je nicméně velmi nenápadná a především v současnosti na delší dobu zavřená. „Zabydlení“ Chotkovy zatáčky by přitáhlo návštěvníky jak z jihu od Hradu, tak ze severu od Chotkových sadů a poskytlo by hodnotnou náplň pro jinak „zbytečnou“ cestu mezi těmito dvěma (turistickými) cíli.

Umístit na tento pozemek muzeum je jednoduchý způsob, jak tento strádající cíp otevřít co nejvíce lidem. Pro instituci tak úzce spjatou s městem samotným a jeho historií je to podle mého názoru místo naprosto perfektní – která jiná stavba by měla sídlit v jádru města, přivádět život do jeho koutu, kde teď zaostává, a tak město intenzivně dovytvářet?



Obr. 8. Pohled na Pražský hrad z horního konce Chotkovy ulice, přelom 19. a 20. století

MUZEUM

Základní myšlenka

1b

"Muzea jsou stálé nevýdělečné instituce ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřené veřejnosti, které získávají, uchovávají, prostředkují a vystavují hmotné i nehmotné doklady o člověku a jeho prostředí za účelem studia, výchovy, vzdělávání a potěšení."

(Statut Mezinárodní muzejní rady ICOM)¹⁾

1. Muzea zajišťují ochranu, dokumentaci a propagaci přírodního a kulturního dědictví lidstva.
2. Muzea, která spravují sbírky, je uchovávají v zájmu společnosti a jejího rozvoje.
3. Muzea uchovávají významná svědectví za účelem získání a prohloubení vědomostí.
4. Muzea přispívají k poznání, porozumění a využití přírodního a kulturního dědictví.
5. Muzejní sbírky poskytují možnosti dalšího využití pro veřejnost.
6. Muzea úzce spolupracují s komunitami, z nichž jejich sbírky pocházejí, rovněž s komunitami, jimž slouží.
7. Muzea se při své činnosti řídí zákonnými normami.
8. Muzea jednají profesionálně.

(Etický kodex Mezinárodní muzejní rady ICOM, shrnutí)²⁾

Úkolem muzeí je uchovávat a chránit dědictví lidstva; vystaven je vždy jen zlomek sbírek. **Prostor pro archivování** položek muzea je snad ještě důležitější než samotný **výstavní prostor**. Veřejnosti jsou prezentovány logické celky po nastudování určité teze nebo vývoje. Proto jsou zásadní **prostory pro zkoumání** sbírek a prostory **pro sdílení vyzkoumaného**. Cílem muzeí je šířit nabyté vědomosti a přiblížit zjištěné co nejširší veřejnosti. **Pobytové veřejné prostory** jsou tedy klíčové.

Základní práva návštěvníka

- §1 Pohodlí: Zajisti uspokojení mých základních potřeb!
- §2 Orientace: Umožni mi jednoduchou orientaci!
- §3 Pocit sounáležitosti: Vyvolej ve mně pocit, že jsem vítán!
- §4 Potěšení: Chci se bavit!
- §5 Socializace: Přišel jsem, abych strávil čas se svou rodinou a přáteli.
- §6 Respekt: Respektuj, kdo jsem a co vím.
- §7 Komunikace: Pomoz mi pochopit a nech mě rovněž mluvit.
- §8 Učení: Chci se naučit něco nového.
- §9 Volba/kontrola: Nech mě si zvolit, nabídni mi podporu v rozhodování!
- §10 Výzva a sebevědomí: Zadej mi úkol, vím, že ho zvládnu!
- §11 Revitalizace: Umožni mi odejít osvěžený a odpočatý!

(Graham Black: The Engaging museum, 2005)³⁾

Muzeum jako instituce

Výraz „museum“ původně označoval „místo múz“ neboli školy filosofie a poezie, které byly stavěny u chrámů múz. Později se význam přesunul na prostory výzkumného charakteru. Tento důraz na vědecké práce spíš než na vytváření sbírek trval až do devatenáctého století, kdy se muzea vyvinula do podoby, jakou známe dnes; prostor ke schraňování a představování předmětů určitého typu, které jsou dále studovány a výsledky jsou průběžně prezentovány veřejnosti.

Ve středověku existoval typ místnosti na pomezí studovny a pokladnice. Dobře krytý, stále zamčený pokoj, kde se mohli (bohatí) učenci pohroužit do studia kuriózního předmětu v jejich držení. Tento koncept se vyvíjel zároveň s tím, jak se vyvíjela společnost. Rozkvět muzea jako instituce nastal v době osvícenství (18. stol.), kdy se společnost (poněkolkáté) odvracela od teocentrického chápání světa, obracela se k logickému přemýšlení a kdy tak touha po racionalitě a porozumění světskému světu přestala být limitována na jednotlivce. Vznikaly sbírky s cílem získat encyklopedicky úplnou vědomost, nikoliv najít to „nej“ v určitém směru.

Romantismus (počátek 19. století), ačkoliv jako filosofický směr reagoval nesouhlasně na osvícenství, díky důrazu na individualitu a citové vnímání umožnil muzeím dále úspěšně existovat. Pozornost se přesunula primárně na muzea umění, dařilo se ale i všem ostatním. V tomto období začala vznikat rovněž první regionální muzea, zejména v rámci Rakouska-Uherska; národní identita byla v období romantismu vyzdvihována. Mezi těmito muzei, soustředícími se na určitou oblast a její historii, charakter a kvality, bylo roku 1817 i Moravské zemské muzeum v Brně (tehdy Františkovo muzeum) a roku 1818 Národní muzeum v Praze.

Dosavadní vývoj ve snaze získat do sbírek co možná nejvíc předmětů daného tématu vyústil na konci 19. století k „přeplnění“ výstavních síní. Pro návštěvníka nebylo reálné si z přehnaného množství exponátů odnést jakýkoliv rozum. Muzea zareagovala změnou v principu vystavování; z encyklopedicky řazených přehráli exponátů se stalo menší množství esteticky se doplňujících objektů. Jinými slovy místo kvantity bylo vsazeno na kvalitu.

S touto změnou šla ruku v ruce další: zvykem bylo upravovat interiéry muzeí tak, aby napodobovaly místo, odkud vystavované exponáty pocházely. Reorganizací předmětů tak, že v jedné expozici se potkalo míst původu více, došlo k tomu, že v první čtvrtině 20. století přišel nápad vystavovat v minimalisticky řešeném prostředí – bílé stěny, velké rozestupy mezi exponáty. Jak víme ze současnosti, tento přístup se osvědčil.

Během a těsně po druhé světové válce se kultuře příliš nedařilo a muzea byla součástí tohoto fenoménu. Společnost je považovala za nudná, případně elitářská. Odpovědí bylo hnutí, utvořené na konci šedesátých let 20. století, které si žádalo přiblížit tuto instituci a především její plody lidem a dostat ji do centra společnosti. Tento pohyb pokračuje do dnešní doby s otázkou, jak moc komerční má muzeum být, kde je hranice mezi zábavním parkem a vzdělávací institucí.

Zároveň v době, kdy informací je přebytek, doba se mění rychleji a vystávají stále nové aktuální problémy, nabízí se diskuze, nakolik se má muzeum omezit na pouhé převyprávění minulosti – a nakolik má předkládat odhady nebo tušené směry v budoucnosti.

Muzeum jako stavební druh

Muzeum jako samostatný výstavní prostor se rozvinulo na začátku 16. století. V tu dobu se objevoval pokoj typu „galerie“ – podlouhlá místnost s okny podél jedné stěny, tudíž osvětlujícími stěnu protilehlou, nabízela kvalitní koncept osvětlení exponátů.

Přelomovou ve vývoji se stala Tribuna Uffizi, oktogonální místnost navržená Bernardem Buontalenti v Gallerii degli Uffizi (1581) pro rodinu Medici ve Florenci, kde se poprvé ve výstavním prostoru objevilo osvětlení zajištěné střešním oknem. Koncept centrální místnosti osvětlené shora, známý už z Pantheonu, si právem postupně našel místo v typologii muzeí a galerií.

Tyto dva principy – podlouhlá místnost s bočním osvětlením a centrální místnost s osvětlením horním – se spojily a vznikl koncept používaný až do roztržitého stylu ve dvacátém století.

V letech 1769-1777 bylo postaveno tzv. Museum Fridericianum, navržené Simonem Louisem Du Ry. Jedna z prvních samostatných muzejních budov stavěných jako veřejné zaujme neoklasicistním vstupem se sloupy a tympanonem, který se stal neodmyslitelnou součástí mnohých muzeí 19. století.

Reprezentantem tradičního schématu, kdy cesta návštěvníka vede kolem dokola, z místnosti do místnosti kolem centrálního prostoru, je Glyptotéka (1816-1830) od Lea von Klenze. Stejný autor v letech (1826-1836) zrealizoval budovu Alte Pinakothek. Přehodnotil však princip vnitřního uspořádání a přišel s převratným návrhem

hlavní galerie a vedlejších menších komor a enfilád, který se stal vzorem pro mnoho budoucích staveb.

Historizující architektonické styly určovaly vzhled muzeí devatenáctého století. Rozšířený byl především návrat k estetice baroka a renesance v kombinaci s neoklasickými prvky. Aktuální začalo být přesvědčení, že architektura muzea musí korespondovat s vystavovanými tématy. Tento přístup se brzy ukázal jako příliš limitující, ukázal ale architektům nové možnosti a osvobodil je od jistých zakotvených stereotypů, především co se týče symetrického půdorysu a programové monumentality.

Klasicistní prvky (zejména portikus a rotunda) přetrvaly až do 20. století jako odkaz na charakter muzea jako reprezentativního centra osvícenství. Doboví odborníci však už na začátku 20. století označili tento přístup za zastaralý a zbytečný. Společně se snahou o popularizaci a důraz na edukační účely byl revidován přístup k navrhování ve prospěch jednodušších, neutrálních prostor, nepochybně v souvislosti s nastupujícími architektonickými styly obecně. Vystala poptávka po univerzálních objektech s volným půdorysem, řešených většinou v oceli a skle, případně betonu.

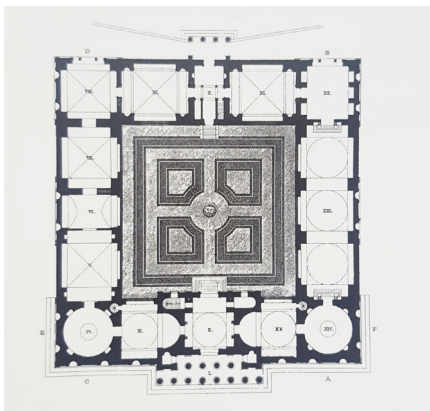
Stavitelé se snažili zbavit nálepky muzea jako škrobené instituce, nepřístupné běžnému člověku. Tak došlo k propojování muzea s veřejným prostorem a s dalšími funkcemi tak, aby se člověk stal součástí místa a pohyb v muzeu považoval za komfortní.



Obr. 9. Tribuna Uffizi



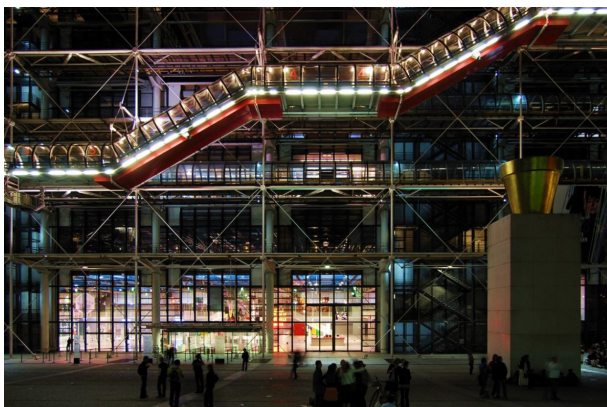
Obr. 10. Museum Fridericianum



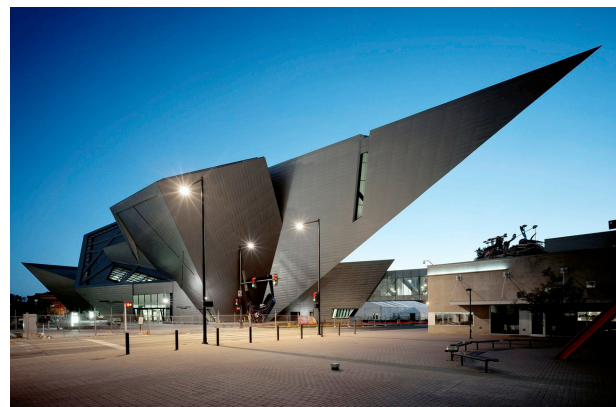
Obr. 11. Glyptotéka



Obr. 12. Pinakotéka



Obr. 13. Centre Pompidou



Obr. 14. Denver art museum

Regionální muzeum

Specifikum regionálního muzea spočívá v důležitosti kritérií pro sběr a výběr archiválií. Zásadní není CO sbíráme, ale ODKUD sbíráme. Témata vznikají až na základě toho, co místo nabízí. Jejich úkolem je dokladovat geografický, kulturní a historický vývoj určitého teritoria.

Předmětem práce regionálního muzea je to, co má regionální význam. Určitý střet proto nastává v okamžiku, kdy je pro region typické něco, co je kvalitou celostátně či celosvětově významné. V tom okamžiku jsou takové kusy obvykle umístěny ve významnějších muzeích i mimo region a v regionálním muzeu zůstávají kusy ilustrující stejný fenomén, avšak dosahující 'pouze' regionálního významu.

"Základní složkou při navrhování regionálních muzeí je vždy místo; je to právě ono, ze kterého bývá architektura odvozována. Často přímo tvoří základ jediného návrhového přístupu. Pro zachycení ducha místa jsou využívány souvislosti tvarové, materiálové i konstrukční. Zásadní je práce s geniem loci."

(H. Hoffmann, str. 44, 2016)⁴⁾

Muzeum hlavního města Prahy

Muzeum vzniklo v reakci na rozmáhající se nešvar, kdy Pražané rozprodávali starožitnosti dokumentující dějiny Prahy kupcům, kteří je mnohdy rozváželi do ciziny. Ve snaze udržet tyto předměty pohromadě a „doma“ byl v roce 1881 ustanoven stálý komitét městského muzea Pražského. Ten měl za úkol zorganizovat fungování muzea a dále se starat o jeho chod.

Roku 1882 muzeum získalo od města do užívání Kavárenský pavilon, budovu postavenou roku 1875 v městském parku na Poříčí, v místě zbořených hradeb. Doposud nashromážděné sbírky sem byly rychle přesunuty a již roku 1883 bylo muzeum otevřeno veřejnosti.

Brzy bylo zřejmé, že stavba nevyhovuje potřebám rostoucí instituce, od myšlenky

k realizaci uběhlo ale víc jak deset let. První dokumentace pochází z roku 1889, tzv. přístavba, dnešní hlavní budova Muzea hl. m. Prahy byla však veřejnosti otevřena až 27. září 1900.

Dnes Muzeum kromě této přes sto let staré vlajkové lodi spravuje několik dalších objektů (viz vpravo), které vystavují především de facto samy sebe a expozice sobě příbuzných témat. Mnoho okruhů zůstává doposud pro veřejnost nezpracovaných, vedle pražského územního plánování je to třeba archeologie. Pro úspěšné fungování v 21. století Muzeum potřebuje také důstojný objekt, který se stane sídlem administrativního vedení. To je součástí mého návrhu, stejně jako prostor pro depozitář a přesun aktuálního obsahu spisovny v Jehněčím dvoře do archivu s veřejně přístupnou badatelnou.



Objekty muzea pro stálé expozice a dočasné výstavy

- 1 Hlavní budova
- 2 Zámek Ctěnice
- 3 Dům u Zlatého prstenu

Objekty muzea s doprovodnými expozicemi/výstavami

- 4 Podskalská celnice na Výtoni
- 5 Petřínská rozhledna
- 6 Zrcadlové bludiště na Petříně

- 7 Prašná brána
- 8 Malostranská mostecká věž
- 9 Staroměstská mostecká věž
- 10 Novomlýnská vodárenská věž
- 11 Svatomikulášská městská zvonice
- 12 Müllerova vila
- 13 Rothmayerova vila
- 14 Studijní a dokumentační centrum Norbertov

Webové výstavy



PRAŽSKÝ URBANISMUS

1C

Muzeum urbanismu

Muzeum urbanismu aspiruje na rozšíření povědomí široké veřejnosti v oblasti plánování města. Tento obor propojuje architektonické, matematické, demografické, sociologické, psychologické, estetické a mnohé další aspekty, na jejichž základech potom studuje, zkoumá a předpovídá vývoj lidského životního prostoru, sídla, města. Laická veřejnost mnohdy přirozeně nevnímá děje a vazby ve městě v měřítku větším, než v jakém se odehrává jejich každodenní život. Je proto třeba provádět nenásilnou osvětu.

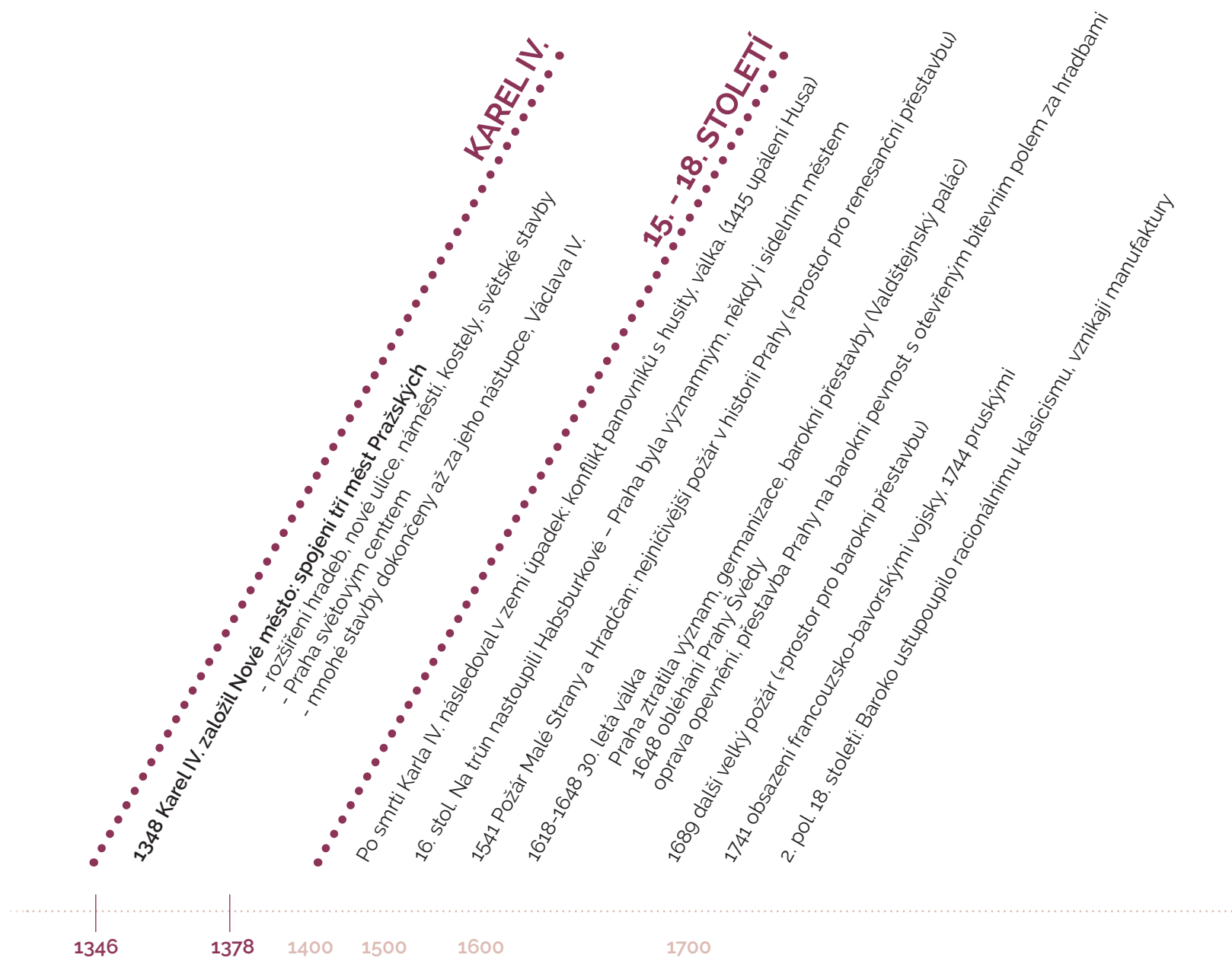
Hlavním prostředkem prezentace mohou být hmotové modely různých měřítek a rozsahů, doplněné o interaktivní funkce, promítání, prosvětlování atp. Nejrozsáhlejší dokumentace uplynulého i potenciálního budoucího vývoje existuje samozřejmě v podobě map a plánů. Pro jednodušší pochopení vystavovaného mohou sloužit pomůcky pro vstup do rozšířené a virtuální reality (průlet či průchod územím, pohyb v čase).

Vývoj pražského urbanismu



materiály ze spisovny a muzea:
příklady dalších možných témat:

vývoj osidlování
archeologických nalezišť
model/skica oppida, hradiště
vzorky archeologických nálezů
dokumenty k založení měst (existují-li)



výstava z Domu u Zlatého prstenu

- model s promítáním vývoje Nového města
- model Karlova náměstí
- virtuální a hmotové modely
(Vyšehrad, Vít, Kaple Božího těla, ...)
- videa (výstavba kostelů a klášterů, stav hradeb dnes)

archeologické nálezy

návaznost na obchodní cesty

pražské veduty 18. století

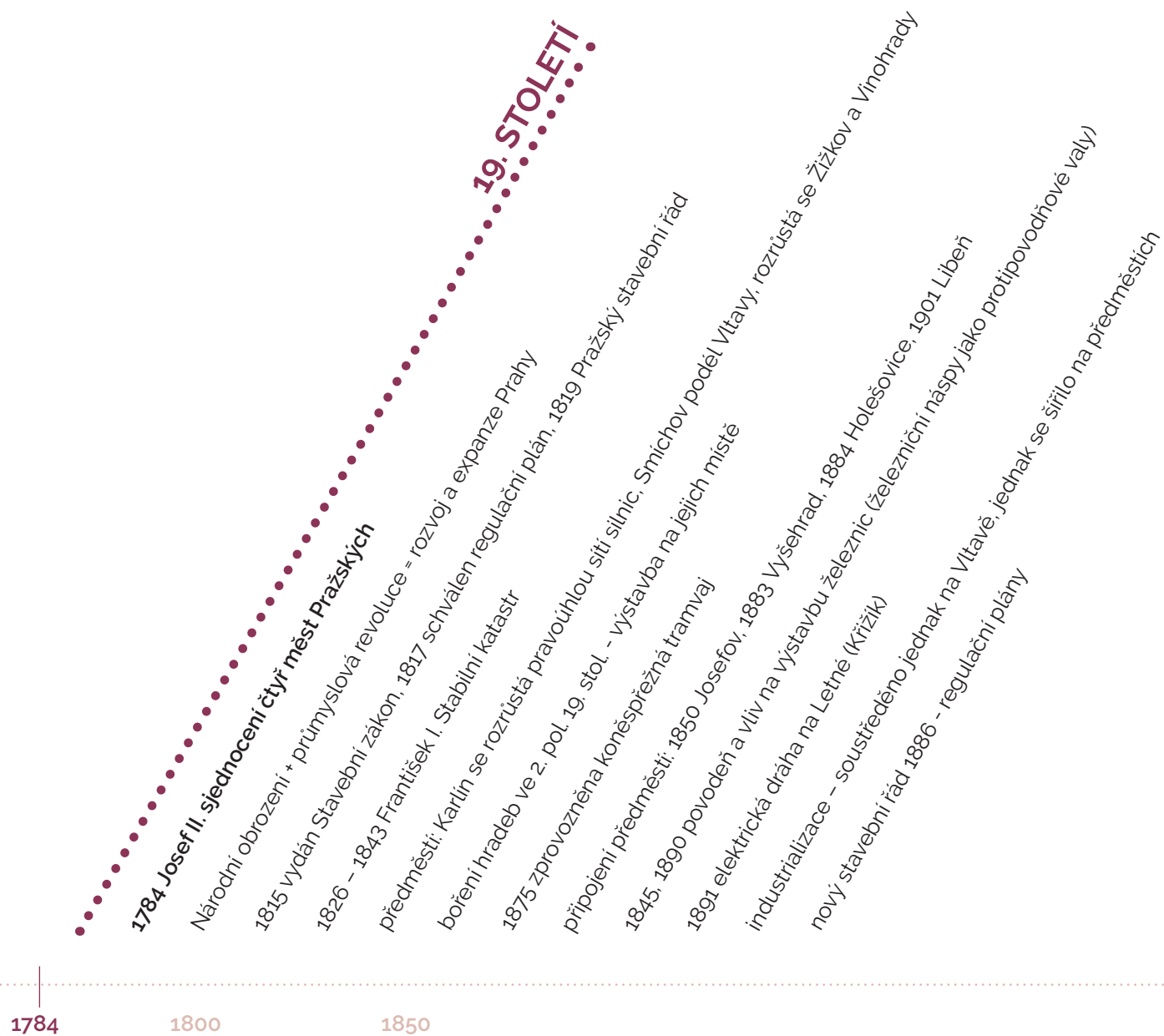
Sadelerův prospekt

mapa požárů a jejich důsledků

renesanční přestavba

barokní přestavba

zachycení přeměny na barokní pevnost



Langweilův model + průlet Prahou

Stabilní katastr

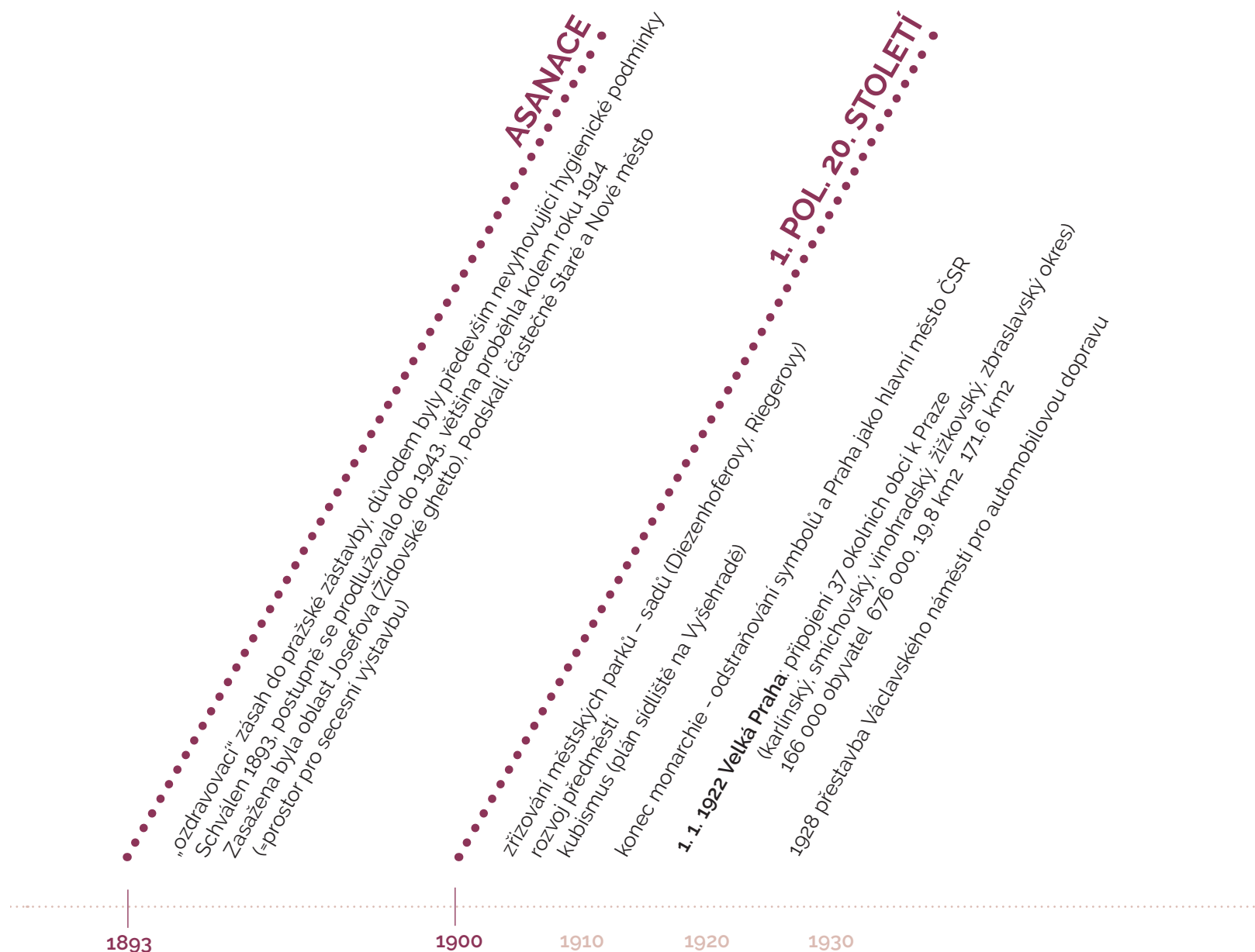
katastrální mapy

regulační plány

plány veřejných budov

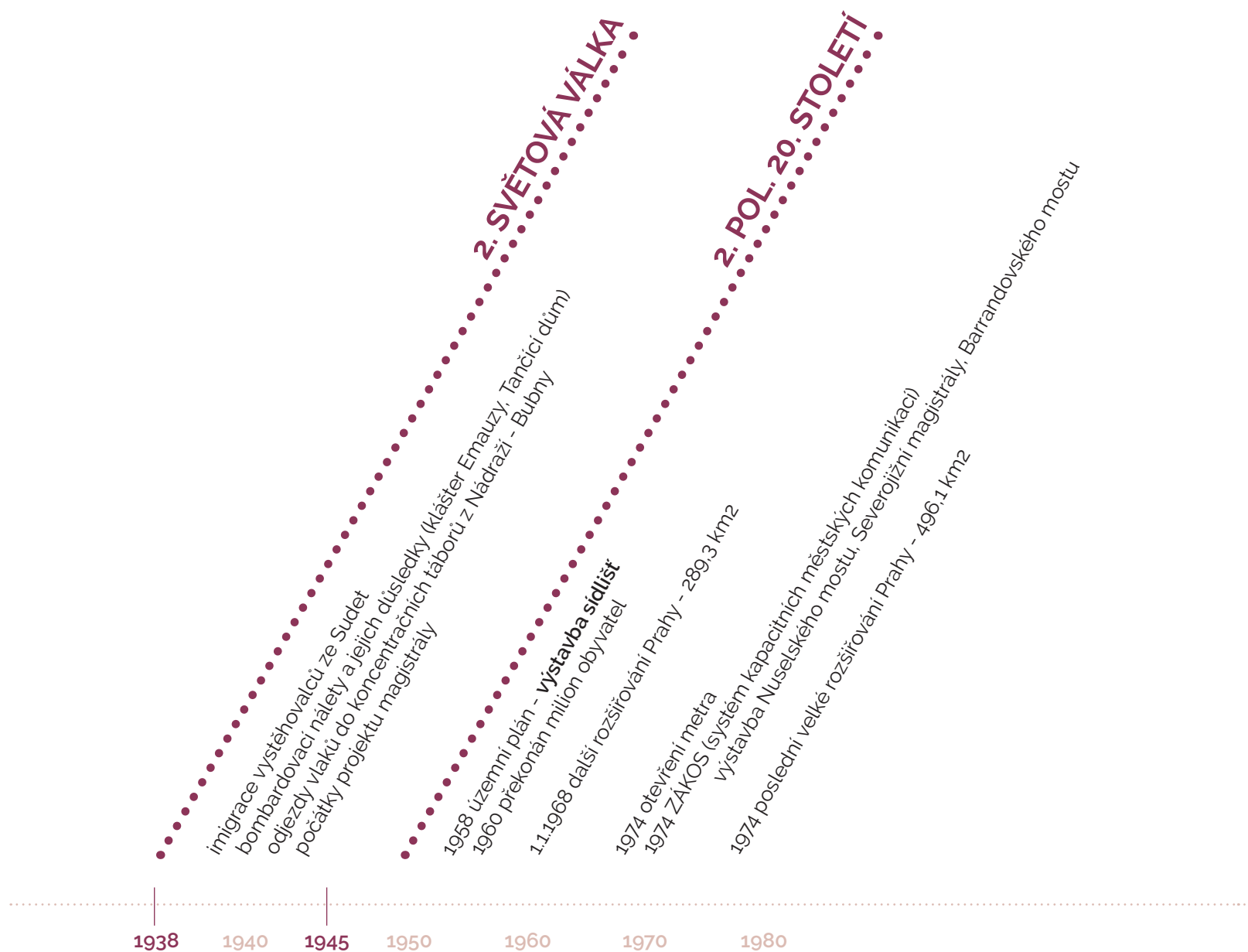
dokumentace hradeb a jejich boření a následná výstavba na jejich místě

železnice



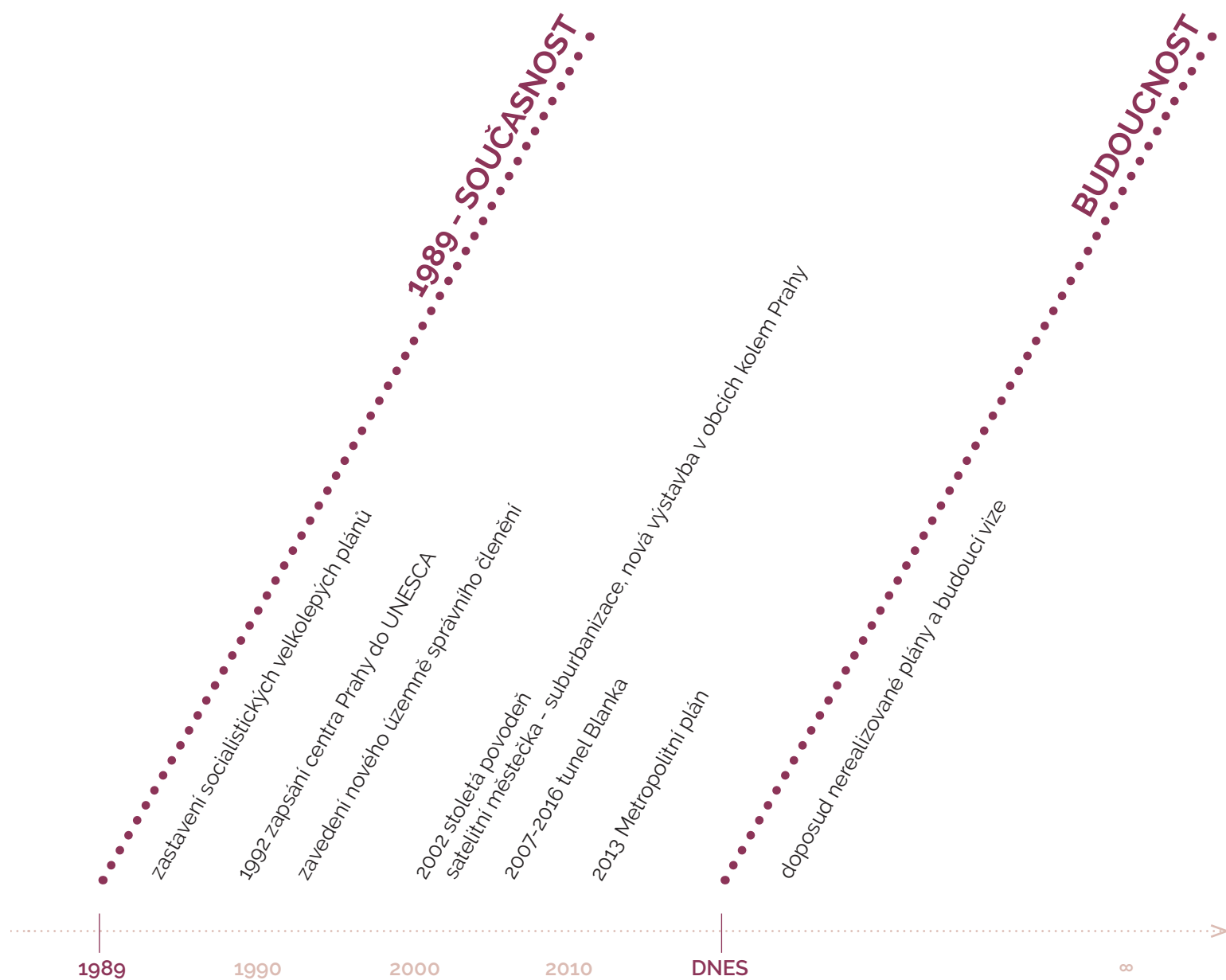
návrhy uskutečněné a neuskutečněné
dokumentace stavu před a po
(Václav Jansa – malby, Jindřich Eckert – fotografie)
mapování postupu a rozsahu

Plán Velké Prahy
regulační plány
nerealizované návrhy
fotografická dokumentace
bilance rozrůstání Prahy
plány, mapy, grafy



mapa náletů s důsledky
fotografie míst náletů
dokumentace nové výstavby
obrácení dopravy vpravo - dopad?

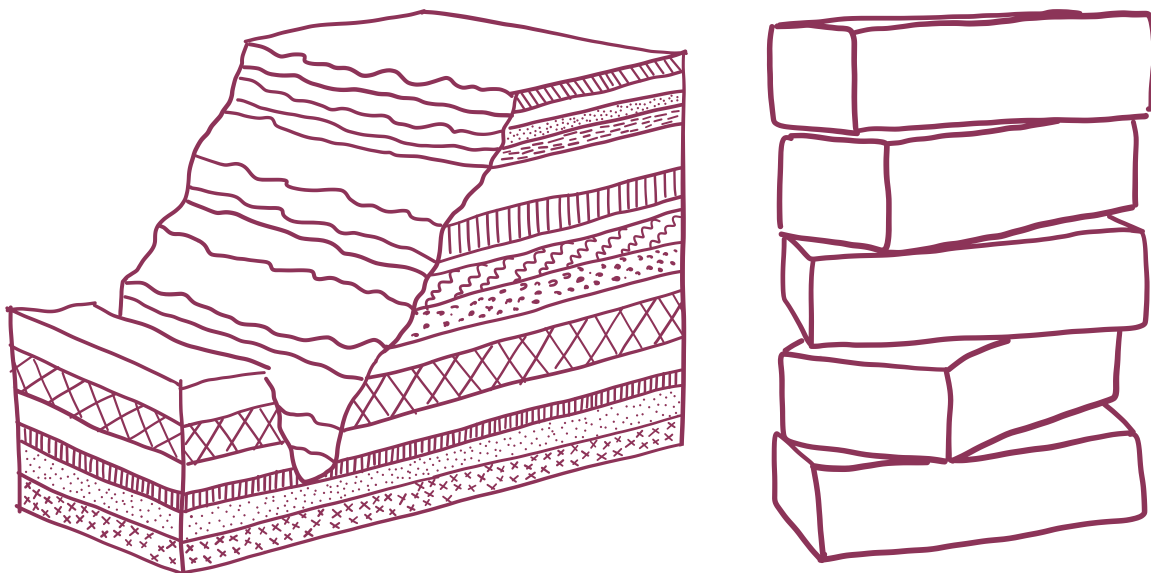
územní plány sídlišť
fotky z výstavby sídlišť
letecké fotky Prahy
architektonické soutěže
model Jihozápadního města
dokumentace metro, ZÁKOS (soutěž na Nuselský most)
nezrealizované plány na přestavby starších oblastí na sídliště
reprezentativní/veřejné budovy jako Žižkovský vysílač, Kongresové centrum, Hotel Praha
viz výstava Pražská panelová sídliště (Staroměstská radnice, 2012), Paneland (Moravská galerie, 2017), Bydliště: Panelové sídliště (UMPRUM, 2018)



dokumentace památkové rezervace UNESCO
 dokumentace povodně (fotografie, následky)
 dokumentace výstavby tunelu Blanka
 mapování fenoménu suburbanizace
 vliv privatizace na městské plánování

soutěže
 teoretické práce
 revitalizace
 vývoj Metropolitního plánu

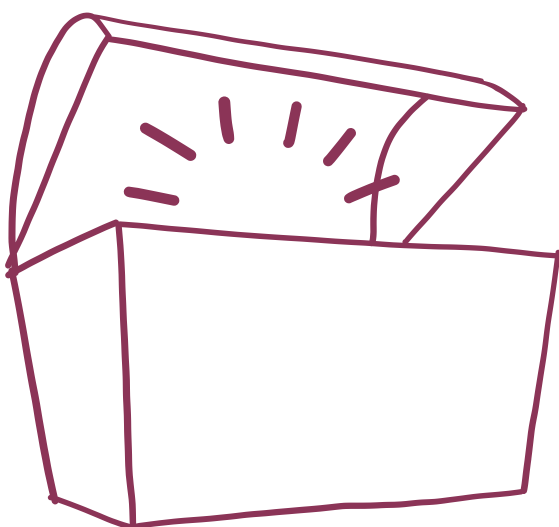
PRINCIPY NÁVRHU



Mým záměrem bylo stavbu ideově propojit s její primární náplní. Považuji za důležité poukázat na princip vrstevnatosti, s jakou probíhají jednotlivé fáze tvorby prostředí a města – kde fyzicky i obrazně stavíme na minulých epochách vývoje. Vyjádřit tíhu, která spojuje město s místem.

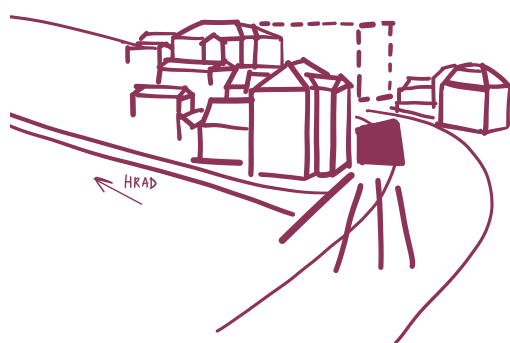
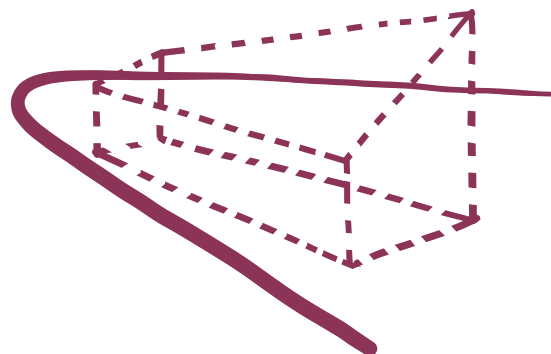
Pracuji s nadsazeným významem muzea, přeneseným z jeho historie - tedy že je to pokladnice, která se kryje před světem a chrání svůj poklad. Tento status nabourávám a pokladnici a s ní poklad nechávám pomalu vykukovat.

Využívám k tomu kontrast "těžkého" města se samotnými plody práce městských plánovačů - vrstevnatost, však při zachování subtilnosti a lehkosti.



Zadaná parcela v Chotkově zatáčce je poměrně specifická svým zasazením v terénu. V místě vstupu (od hotelu Hoffmeister) je rozdíl mezi rameny zatáčky 14 metrů. Navíc překonává Jelení příkop. Stoupá tedy mezi dvěma příkrými svahy. Tomuto zaklínění jsem přizpůsobila hrubý tvar hmoty, kterou jsem poté konkretizovala.

Hmota sleduje klesání zatáčky tak, aby pocitově i vizuálně nezablokovala celé ústí Příkopu a aby cestující neprojížděli s úzkostí mezi dvěma "stěnami". V neposlední řadě ustupuje v přední části směrem na sever, aby působila subtilněji při výjezdu z Letné.



Zatáčka je skrytá za domem u vjezdu do ulice Na Opyši. Předsunout vstup blíže tak, aby byl ze Starých zámeckých schodů na dosah, se mi jeví jako velmi výhodné řešení. Vzhledem k terénu, který směrem k parcele výrazně stoupá, je jasnou variantou podchod. Ten by asi dosáhl ještě většího povšimnutí, začínal-li by už v parku mezi Schody a stanicí metra. Musel by se však pod zemí vinout téměř dvakrát takovou délkou a překonat ještě o několik metrů větší výškový rozdíl.

Muzeum 21. století musí spíše než edukačně fungovat jako sociální uzel - zbavit se nálepky škrobené instituce a oslovit především doposud skeptické skupiny společnosti.

Prvním krokem je fyzicky otevřít své dveře co nejvíce návštěvníkům. Prostory, kde mohou lidé jen tak existovat, jsou jistě užitečným mezikrokem jejich "aklimatizaci" v muzejním prostředí.

Dále je třeba nabídnout program, který se stane vstupním - tedy jednoduše podaný naučný materiál, který cílí předat pouze "light" informace.

Když začne pracovat zvědavost, přijde na pomoc edukační centrum a jeho snad

dostatečně pestrá nabídka workshopů a přednášek na rozličná témata.

A než se člověk naděje, nechá se zlákat i na samotnou stálou výstavu.

Návštěvník by měl vstoupit do poutavého prostoru, v němž se snadno zorientuje a ví, jaké jsou jeho možnosti v pokračování. Měl by vědět, kde se kolem něj nachází která část muzea, ale měl by jasně poznat, kde je veřejná a kde neveřejná provozní část. Měl by mít možnost svobodného pohybu, ale zároveň být lehce naváděn pro optimální prožitek z celého muzea. Měl by cítit respekt k vystavovanému, ale odvahu jej prozkoumat.

něco pro každého

Zuzka (25), studentka architektury:

Ocení každý kus moderní architektury, který se probouje do centra Prahy, aniž by jej nabourával. Zajímá ji historie urbanismu, přichází proto s úmyslem nastudovat všechny expozice, vyhradila si na to celý den. Bude si taky potřebovat odpočnout a pojist. Jako vždy.

Oliver (17), student střední školy Michael:

Byl sem donucen vstoupit v rámci školní exkurze. Obává se, že muzeum nebude dostatečně cool pro jeho influencerský youtube kanál a Instastories. Jeho starostí je hlavně koupit si kafe a vyfotit ho před exponátem. Z workshopu, na který přijeli, se po pěti minutách uleje "chillovat" do 2PP.

Josef (80), důchodce:

Jožka je zvědavý muž v důchodu, který tráví doma v Židenicích; má spoustu času a zajímá se o své hlavní město. Často sem jezdí na výlety s pravnoučaty. Rád si obejde většinu expozic, zavzpomíná na válku a na zlatý čas za socialismu. Těžko říct, co na to pravnoučata. Jožka má bystrou mysl, ale už ho trochu bolí záda, bude to tedy chtít častější přestávky a pohodlný pohyb.

Jiřinka (8), žákyně 3. třídy:

Jiřinka přišla s s tatínkem. Maminka je doma s pětíměsíčním bráchou. Tatinka zajímá historie pražského urbanismu, a tak pod záminkou edukace starší dcery prchne z křiku domova. Naštěstí ví, že prvky výstavy určené speciálně pro děti jsou proloženy volně do celého průběhu výstavy, a tudíž si oba průběžně přijdou na své. Na závěr, aby oddálili návrat domů, dají si ještě kafe a rakvičku s výhledem na město a pokračují vycházkou do Chotkových sadů.

Juan Armando a Maria Manuela (42 a 51), turisté z Venezuely:

Přijeli na týdenní dovolenou do matičky stověžatě. Karlův most už přešli osmkrát tam a zpátky, trdelníky jim lezou ušima, každé v kufří třetí matřošky a neví co by, tak si řekli, že zkusí i oldschoolově nějaký to muzeum.

Pavel (32), koordinátor dětských táborů:

Poslední turnusy zrovna skončily, příští sezóna daleko, a tak má Pavel na podzim příliš mnoho volného času. Obráží kulturní akce, přednášky, zajímá se o budoucnost města, ve kterém založil rodinu. Chce rozvíjet svoji osobnost a pečuje o svůj kariérní růst.



NÁVRH





URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ

Muzeum pražského urbanismu si jako reprezentativní instituce pro veřejnost zaslouží důstojné místo v srdci města. To mu bylo umístěním po boku Pražského hradu dopřáno. Parcela v těžišti trojúhelníka kopců má významné postavení, zároveň respektuje dominanty v sousedství. Díky poloze v údolí Jeleního příkopu je objekt vizuálně dostupný ze všech přiléhajících svahů a může se sebevědomě tyčit, aniž by zablokoval ceněné průhledy a hmotou zadusil celou serpentinu.

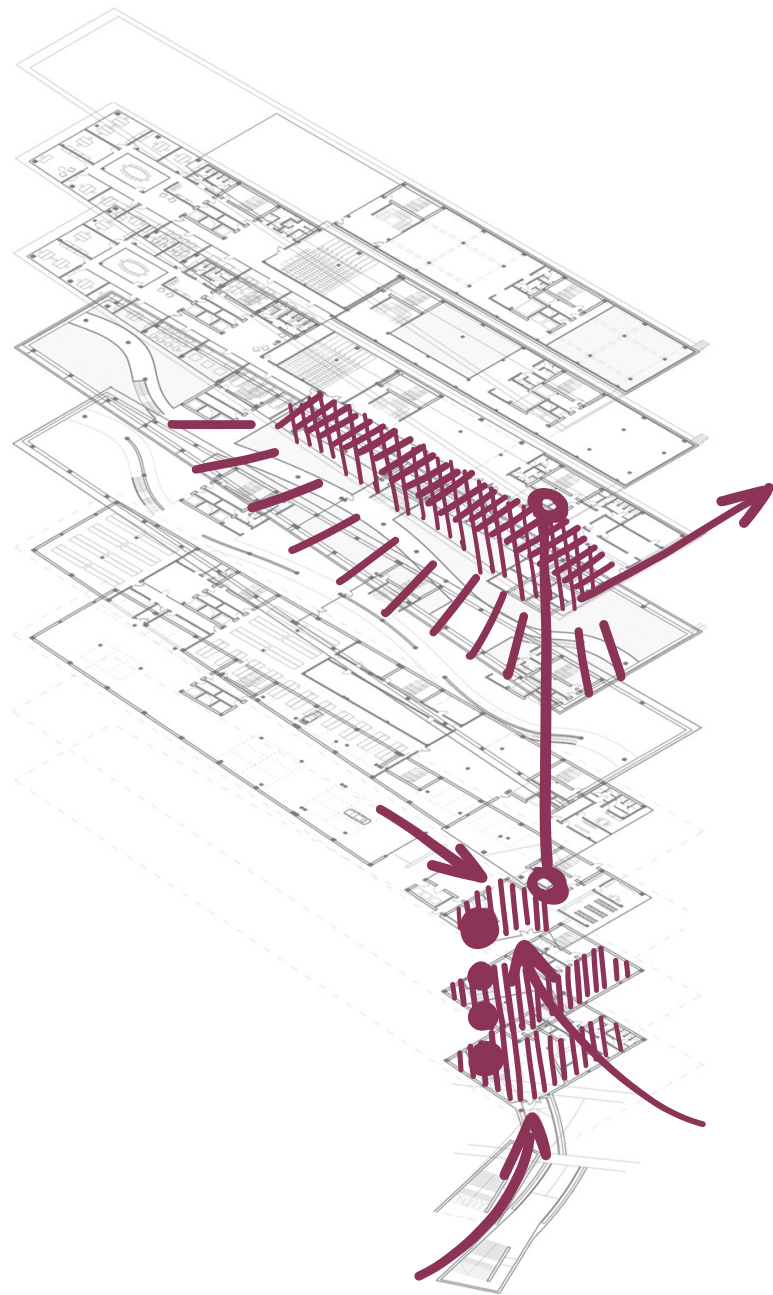
Absence cílů zapříčiňuje, že trasy pěších se Chotkově ulici, v současnosti prázdně louce lemované vysokou stěnou a frekventovanými silnicemi, logicky vyhýbají. Jednou z ambic mého návrhu je nejen učinit z tohoto místa a z jeho poslání cíl, ale oživit celý tento kout Malé Strany, zlepšit jeho prostupnost a dopomoci mu stát se hodnotnou součástí veřejného prostoru.

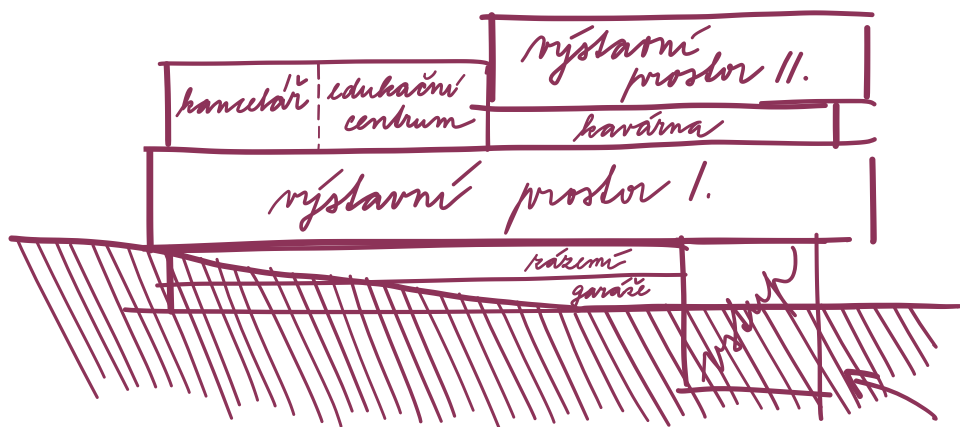
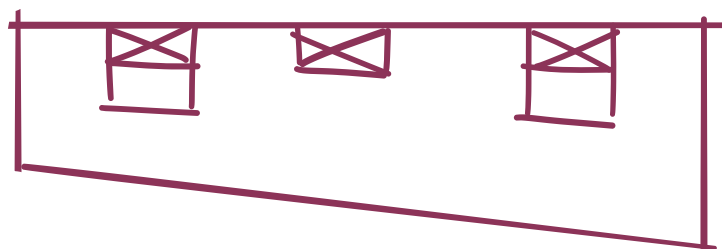
Budova je dostupná individuální dopravou – v 1NP disponuje garážovými stáními pro zaměstnance i veřejnost, vjezd se napojuje

na Chotkovu ulici zhruba ve třetině jejího dolního ramene. Jako majoritní složku návštěvníků však předpokládám pěší, a to hlavně ve směru od Malostranské a Starých zámeckých schodů. Proto jsem tímto směrem předsunula vstup, který je s hlavním objemem propojen podchodem. Podchod překonává a podstatně zkracuje trasu, která nad zemí kvůli složitější dopravní situaci vyžaduje zbytečně obcházet zatáčku oklikou přes dvě komunikace a tramvajovou trať. Pozitivum tohoto předsunutého vstupu spočívá také v tom, že tvoří vizuální spojku od Starých zámeckých schodů při pohledu vzhůru k muzeu, které je v tomto úhlu kryto uliční frontou.

Muzeum je navrženo tak, aby bylo co nejvíce otevřeno veřejnosti, aniž by byla nucena navštívit výstavu. Série veřejných prostor překonává výškový rozdíl serpentiny a návštěvník je zván k pobytu s výhledem na Hrad i na město. Později se může vrátit zpět, nebo pokračovat dál na Letnou či do Chotkových sadů.

Dvě základní úrovně určené pro pobyt veřejnosti se liší charakterem. Horní se primárně otevírá ven, nabízí výhled a kontakt s okolím, zatímco spodní, umístěná v podzemním podlaží, se soustředí spíše na prostor sám a poskytuje jakousi "zašívárnu"





ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Jelikož se v muzeu mísí několik různých provozů, rozhodl jsem je jednotlivé funkce propsat také do dělení hmot. Jejich zdánlivě nahodilé uspořádání navazuje na můj počáteční názor na celkovou hmotu - ustupuje a vzrůstá, kde potřebuji.

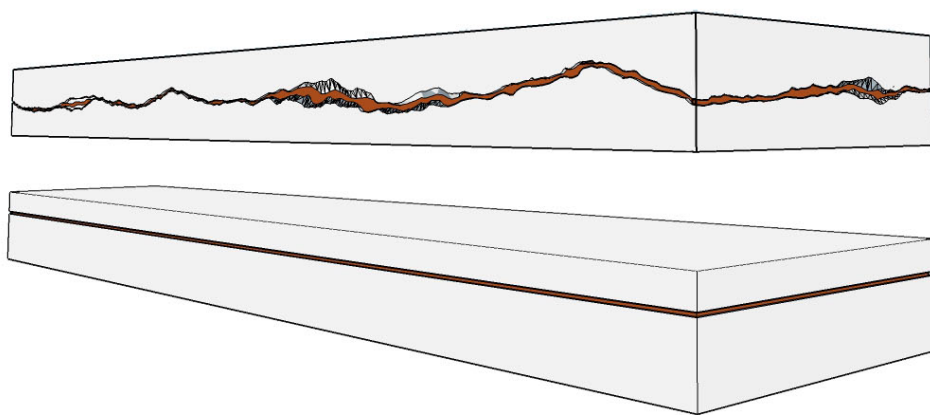
Nejvýznamější a nejvýraznější hmotou je hmota výstavního prostoru zaměřeného na historické fáze vývoje. Zanořené do terénu jsou vertikální hmota vstupu, a "technická" hmota, kde jsou umístěny garáže a nenápadný ale důležitý archiv muzea. Položené na hlavní hmotě a tedy více prosvětlené jsou potom hmota typologicky administrativní (kancelář a edukační centrum), horní lobby (veřejná terasa, kavárna, "light museum") a druhý, obsahově i formálně odlehčený, výstavní prostor.

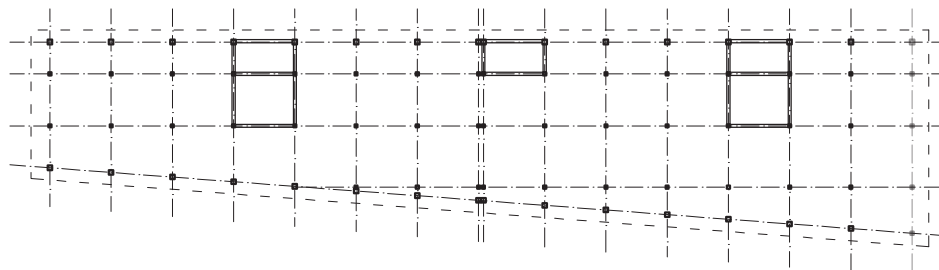
Vstupní prostor je "vytržen" a předsunut ke Starým zámeckým schodům, zde se nám proto daří nahlédnout dovnitř a zahlédnout muzejní zlatý poklad.

Tento poklad se potom dere ven ve fasádě muzejní hmoty. Geometrické zpracování všech fasád záměrně odkazuje na výsledky plánovačské práce - plány.

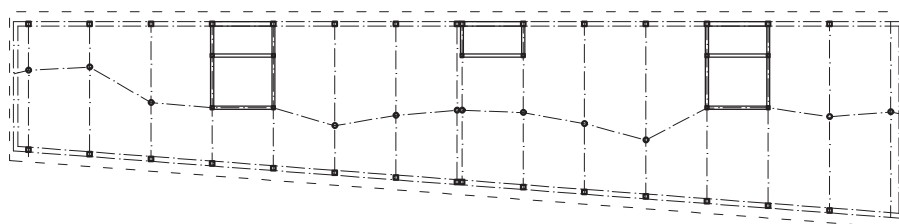
Fasády jsou zavěšené, pouze obvodová stěna garáží a archivu je řešena jako betonová s vtisknutým vzorem. Barevnost je limitovaná na odstíny šedé, aby dala plně vyniknout zlatému akcentu.

Velká muzejní hmota je bez oken, zatímco menší je na východ prosklená a disponuje světlíky.

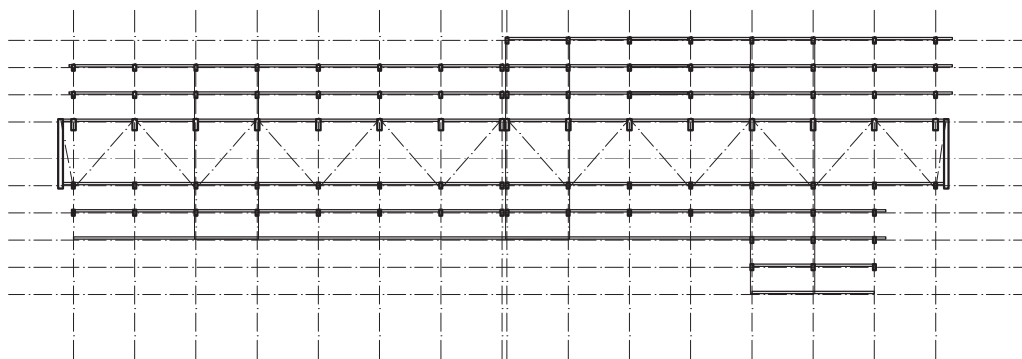




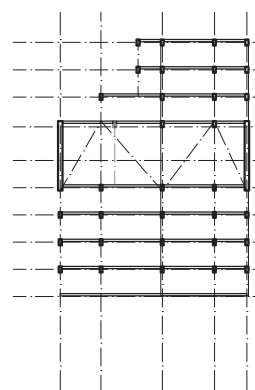
Základní konstrukční systém (půdorys)



Konstrukční systém největší hmoty - výstavního prostoru (půdorys)



Konstrukční systém (podélný řez)



Konstrukční systém (příčný řez)

KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

Budova je řešena principiálně jako železobetonový skelet. Základní modul je 8100mm. Tento rozměr je konstantní v příčném směru; v podélném se jedná o rozpon maximální.

Terén v místě parcely ve východozápadním směru stoupá celkem o dvě podlaží. Před výstavbou bude terén srovnán a bude proveden výkop do základní výšky 204 m n.m. (0,000). Kolem objektu bude vybudována pěší komunikace kopírující stoupání silnice.

Základní konstrukční výška je 3600mm. Objekt v nejvyšším bodě nabývá 26.9 m od nuly. Sestává ze sedmi nadzemních podlaží a dvou podzemních.

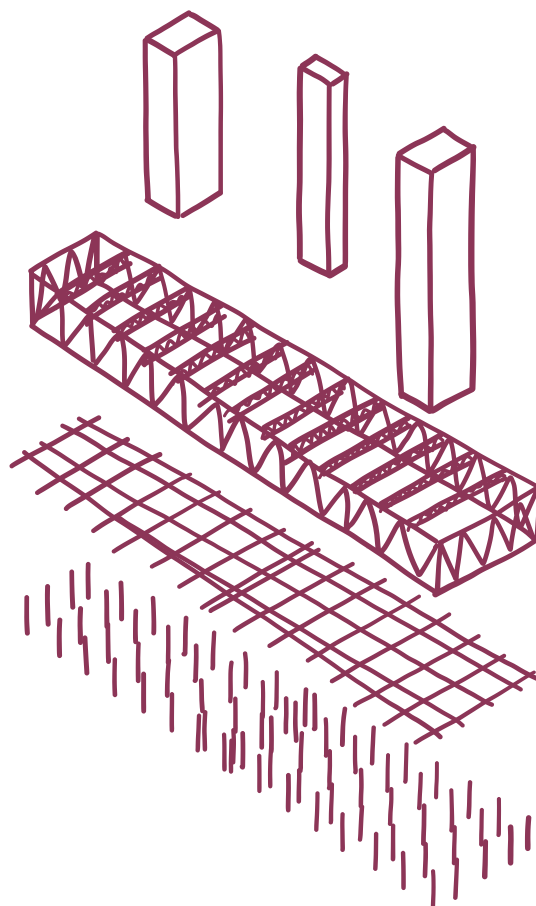
Nosná konstrukce – skelet – se skládá ze sloupů a průvlaků, na které je vylitá betonová deska. Tento základní systém je nahrazen ocelobetonovou příhradovou konstrukcí, která umožňuje uvolnit půdorys hlavního výstavního prostoru od sloupů. Tato konstrukce je vynesena zesílenými

sloupy v krajních polích a vyztužena průvlakem a jednou řadou sloupů, které se vinou středem půdorysu. Rozpon se zde pohybuje mezi šesti a třinácti metry. Konstrukční výška je v tomto místě zvětšena o třetinu, aby pohodlně pojala vyšší stropní konstrukci.

Konstrukce objektu je v celé výšce vyztužena třemi vertikálními železobetonovými jádry umístěnými u severní hrany fasády.

K objektu vede podchod se vstupem u ulice Na Opyši. Tunel je železobetonový prefabrikovaný, kruhového průřezu o vnitřním průměru 5000 mm, vložen do vyhloubené jámy v maximální hloubce 8400mm pod terénem, minimálně 1500mm.

V 5NP je objekt propojen s horním ramenem Chotkovy serpentiny krátkým schodišťovým ramenem, které je kloubově uloženo.

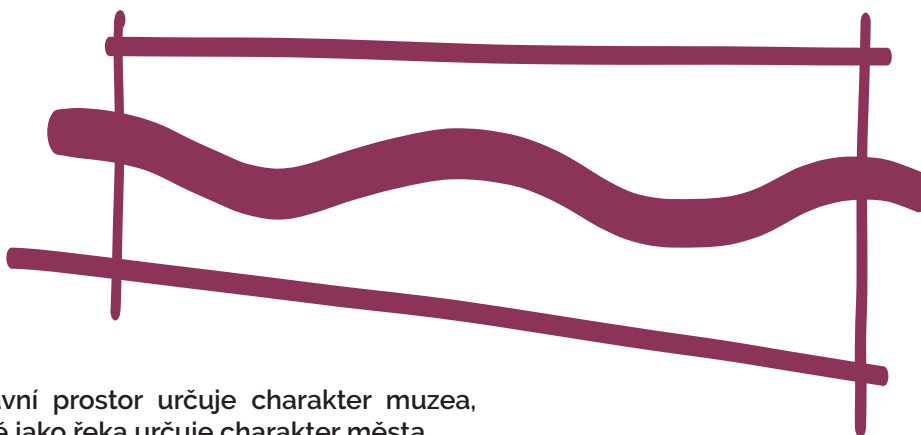
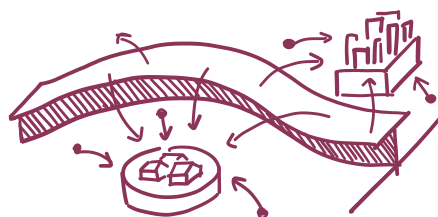


ŘEŠENÍ VÝSTAVNÍHO PROSTORU

Navrhuji výstavní prostor, který přirozeně pojme výstavu o vývoji pražského urbanismu, ale který není přehnaně úzkoprsý, aby byla ponechána možnost prostor vyplnit i zcela odlišným tématem. Jelikož předpokládám vystavování plošných předmětů (mapy, plány), snažím se poskytnout dostatek ploch pro zavěšení bez toho, abych prostor "zazdila". Snadno si proto dovedu představit přeměnu muzea například na galerii umění.

Cestu chronologicky seřazenou expozici vnímám jako převážně lineární se zastávkami v důležitých uzlech a tomu jsem přizpůsobila výstavní prostor. Křivka dělicí prostor vytváří střídání skromnějších a velkorysejších prostor, což vyhovuje proměnlivým fázím ve vývoji pražského urbanismu, kdy fáze rozmachu a prosperity střídal úpadek a stagnace.

Výstavní prostor je rozdělen do tří základních částí: (zjednodušeně) minulost, přítomnost a budoucnost. Tyto prostory jsou řešeny vždy na výšku dvou podlaží tak, aby byla výstavní plocha přehlednutelná z galerie. Centrem každé základní fáze vývoje by byl hmotový model, který by tak bylo možno prozkoumat z více mnoha perspektiv. Průchod výstavou od začátku do konce je tedy potenciálně plynulý, po stoupající spirále.



Výstavní prostor určuje charakter muzea, stejně jako řeka určuje charakter města.

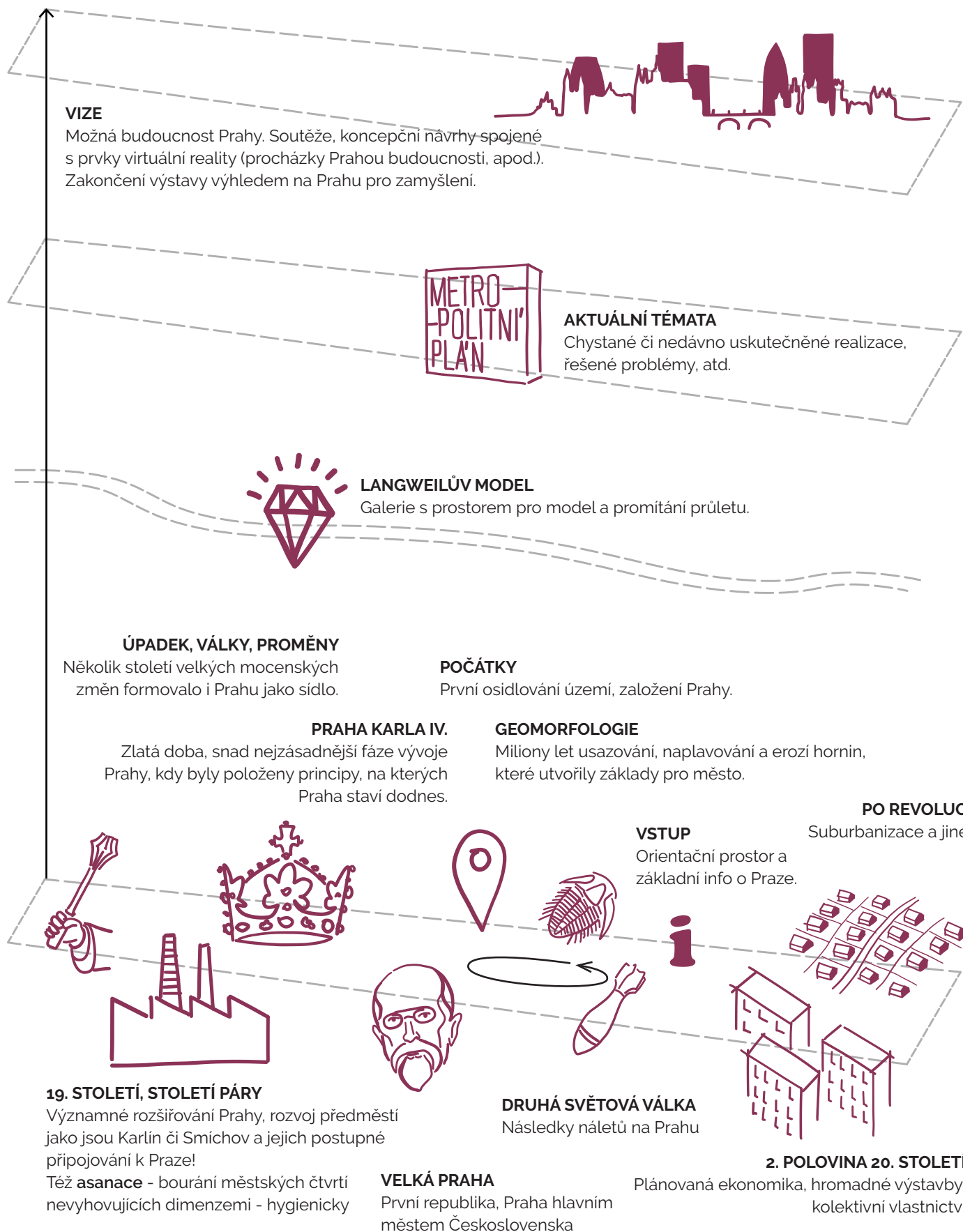
Lanweilův model

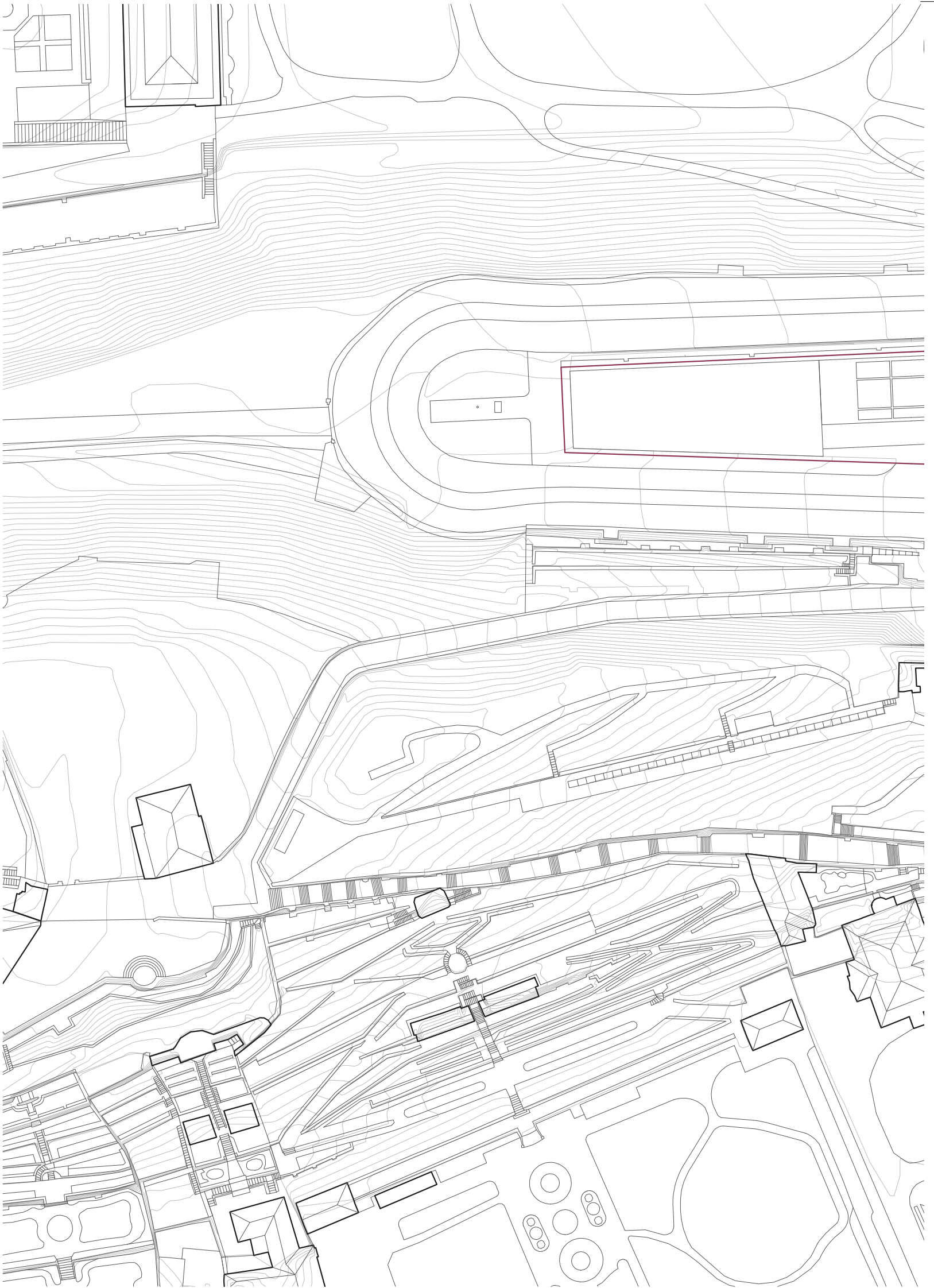
Model historického jádra Prahy, ručně vyrobený z papírové lepenky mezi lety 1826 a 1837. Pracovník Univerzitní knihovny Antonín Langweil se denně procházel Prahou s deníčkem, do kterého si překresloval fasády jedné ulice po druhé. Po příchodu domů sám ze záliby vyrobil celý detailní model, díky němuž se nám dochovala přesná podoba tehdejší Prahy, včetně tvaru břehů nebo mnoha zbořených oblastí jako je Židovské město. Model zabírá plochu zhruba 20 m² a je

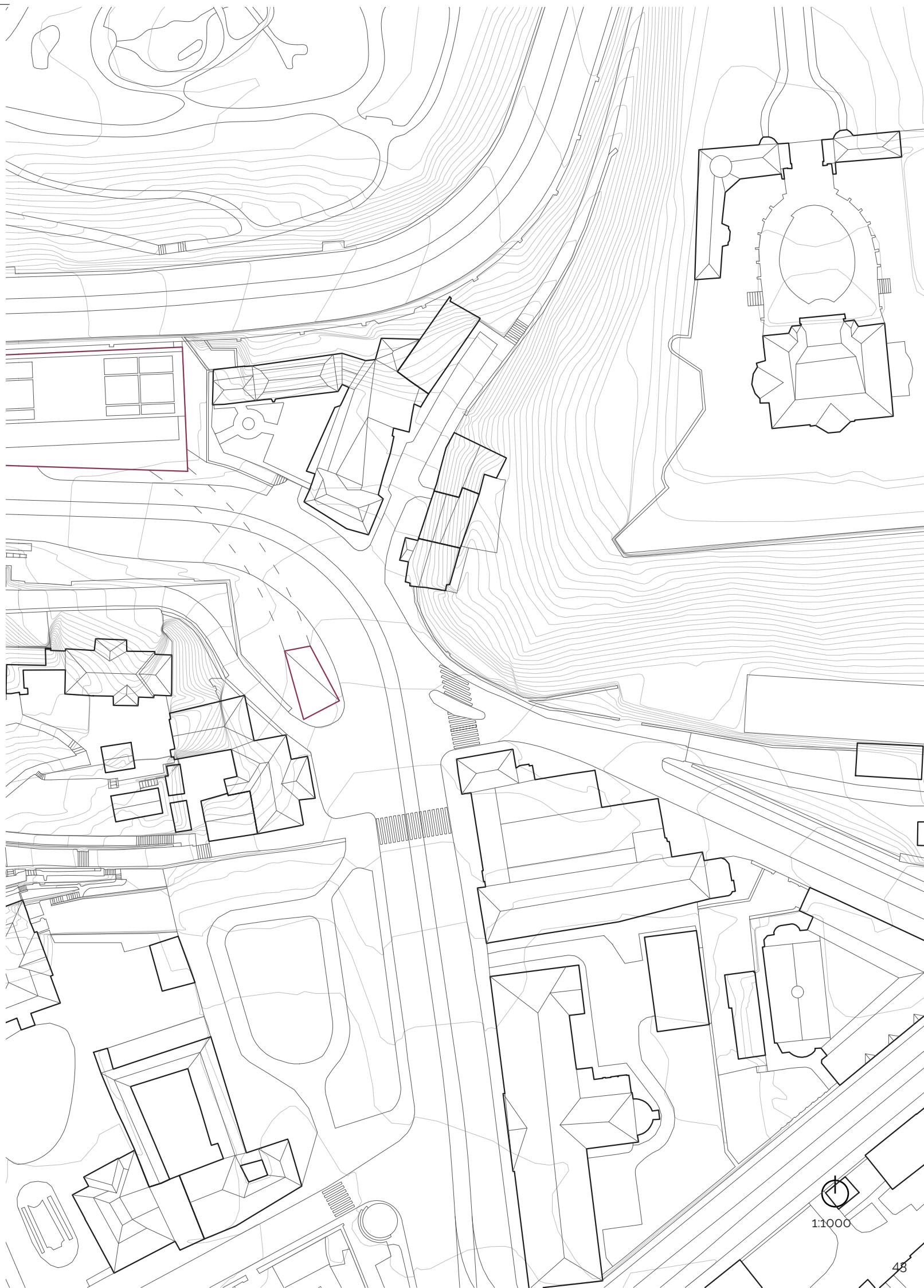
opatřen ochrannou vitrinou s osvětlením, které zapíná zaměstnanec/návštěvník vždy pouze na dobu stisknutí. Z důvodu snahy o zachování dobrého stavu modelu, vyžaduje vlastní zatemněné prostředí.

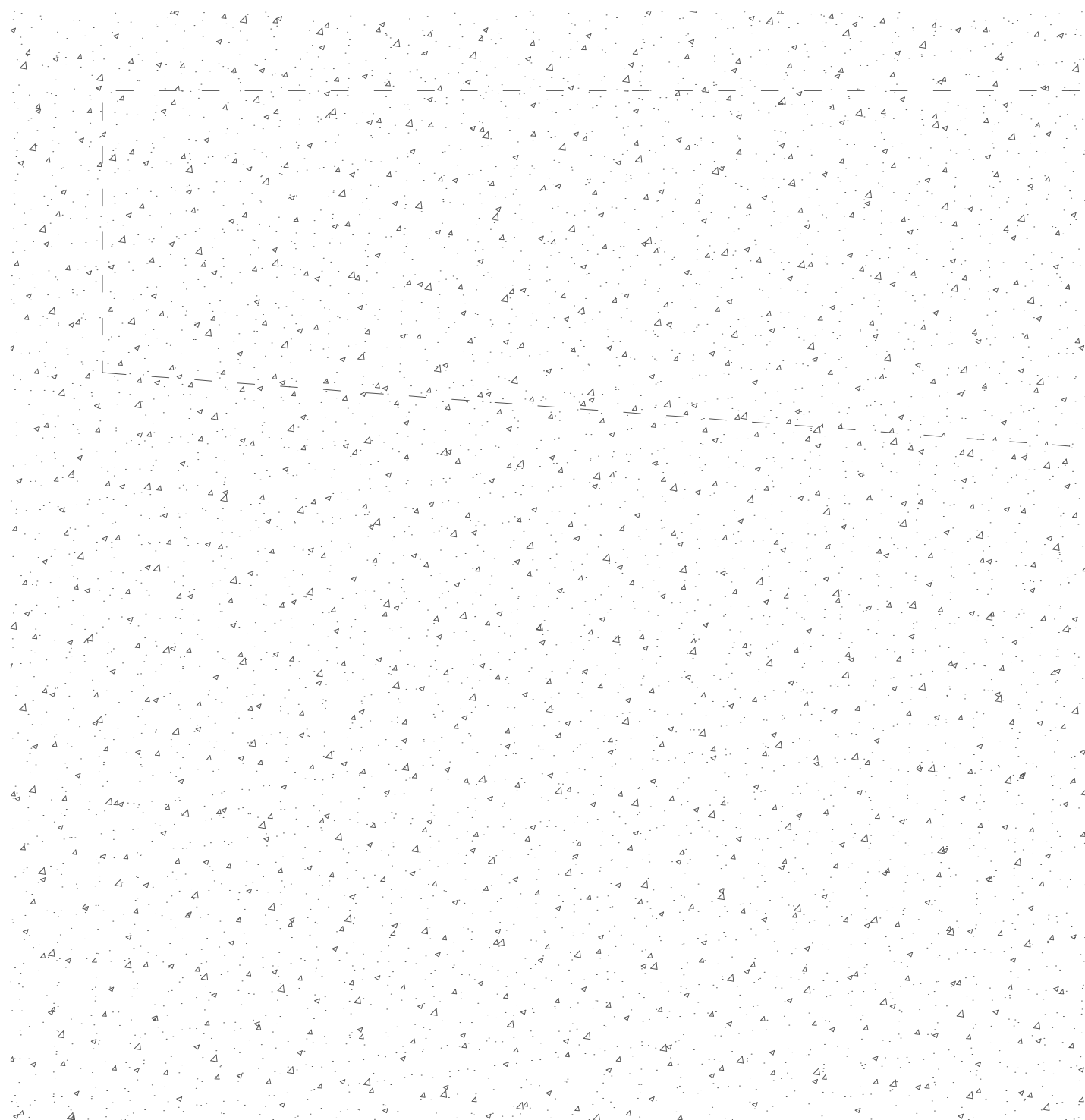
Výborným zážitkem, jakoby člověk opravdu cestoval starou Prahou, je "průlet" Langweilovým modelem - projekce trasy minikamery s 3D brýlemi.

Jedná se o mimořádný doklad vývoje města ve vynikajícím stavu; jako takový si zaslouží výjimečné postavení v rámci výstavy.



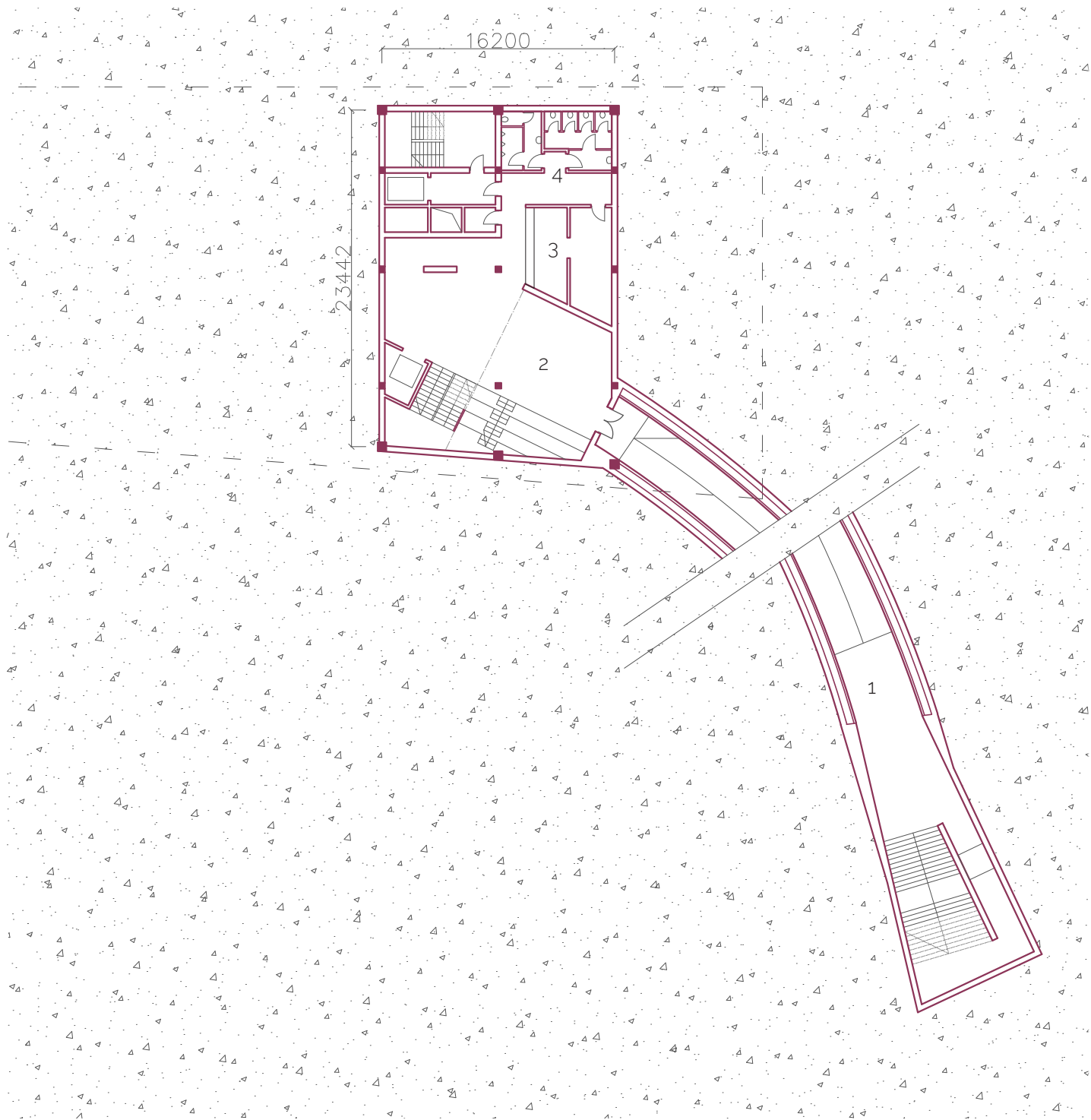




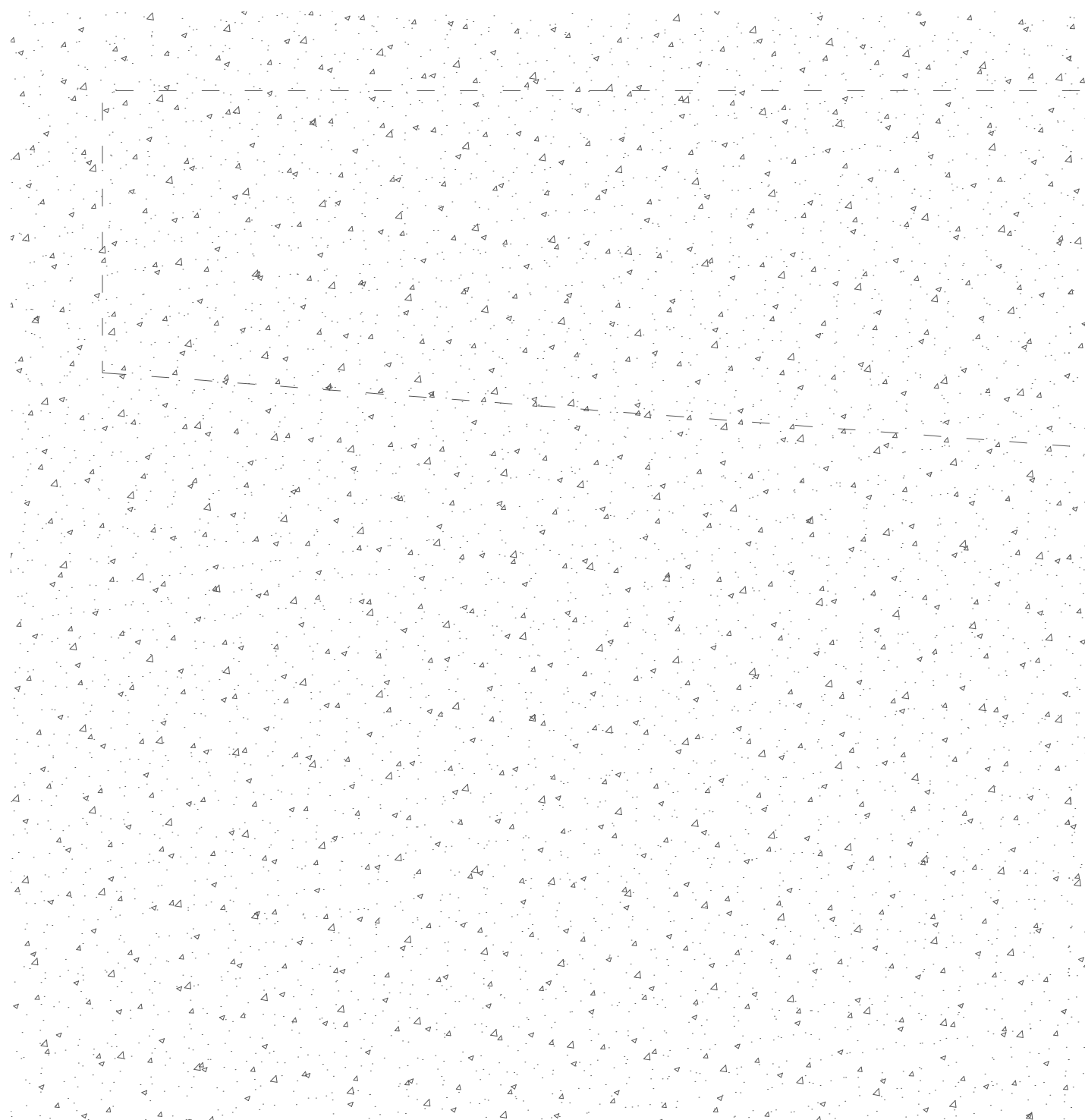


- PP.1 podchod (délka 60 m)
- PP.2 vstupní atrium s pobytovými schody
- PP.3 občerstvení
- PP.4 veřejné WC

PŪDORYS 2PP

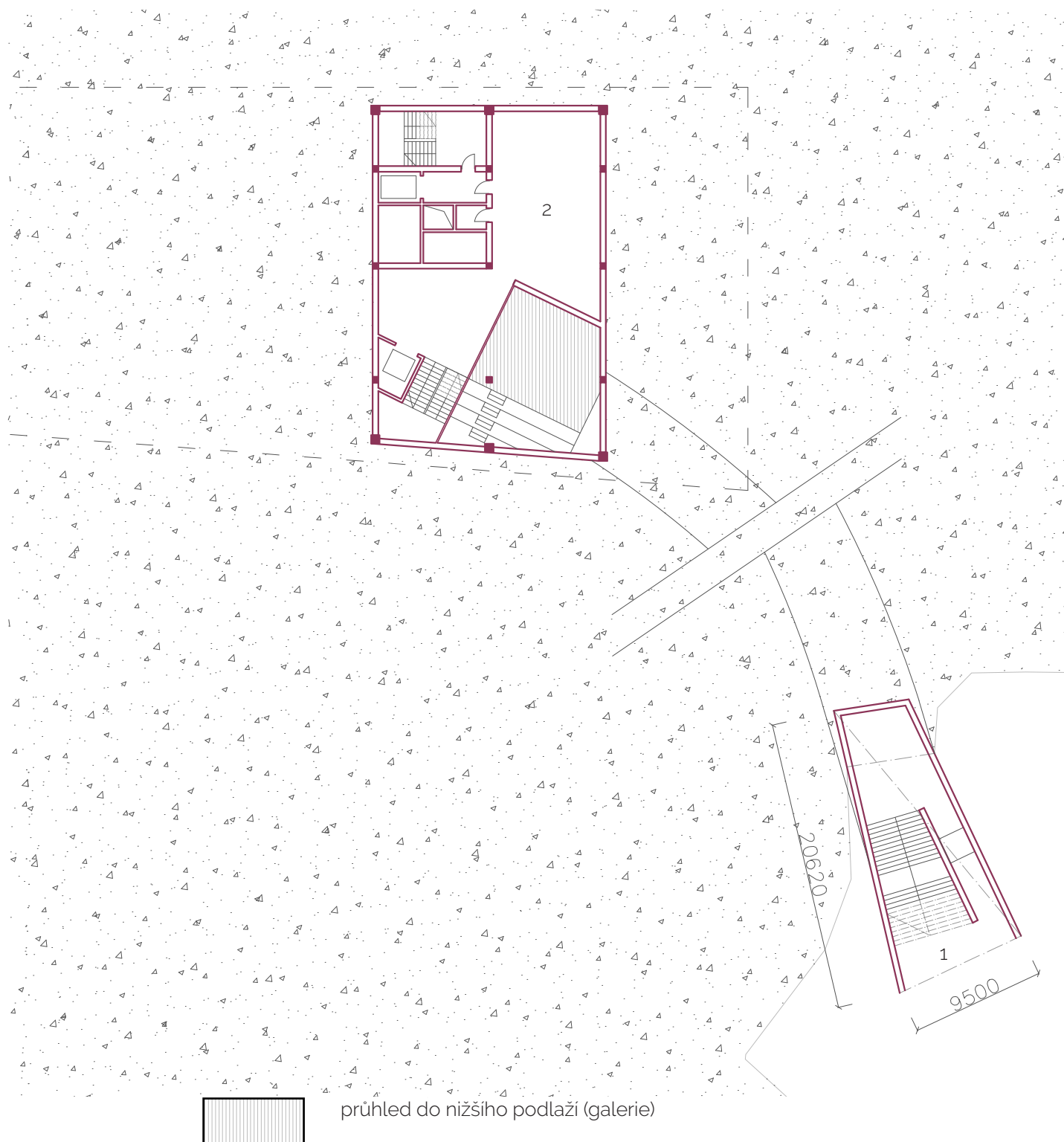


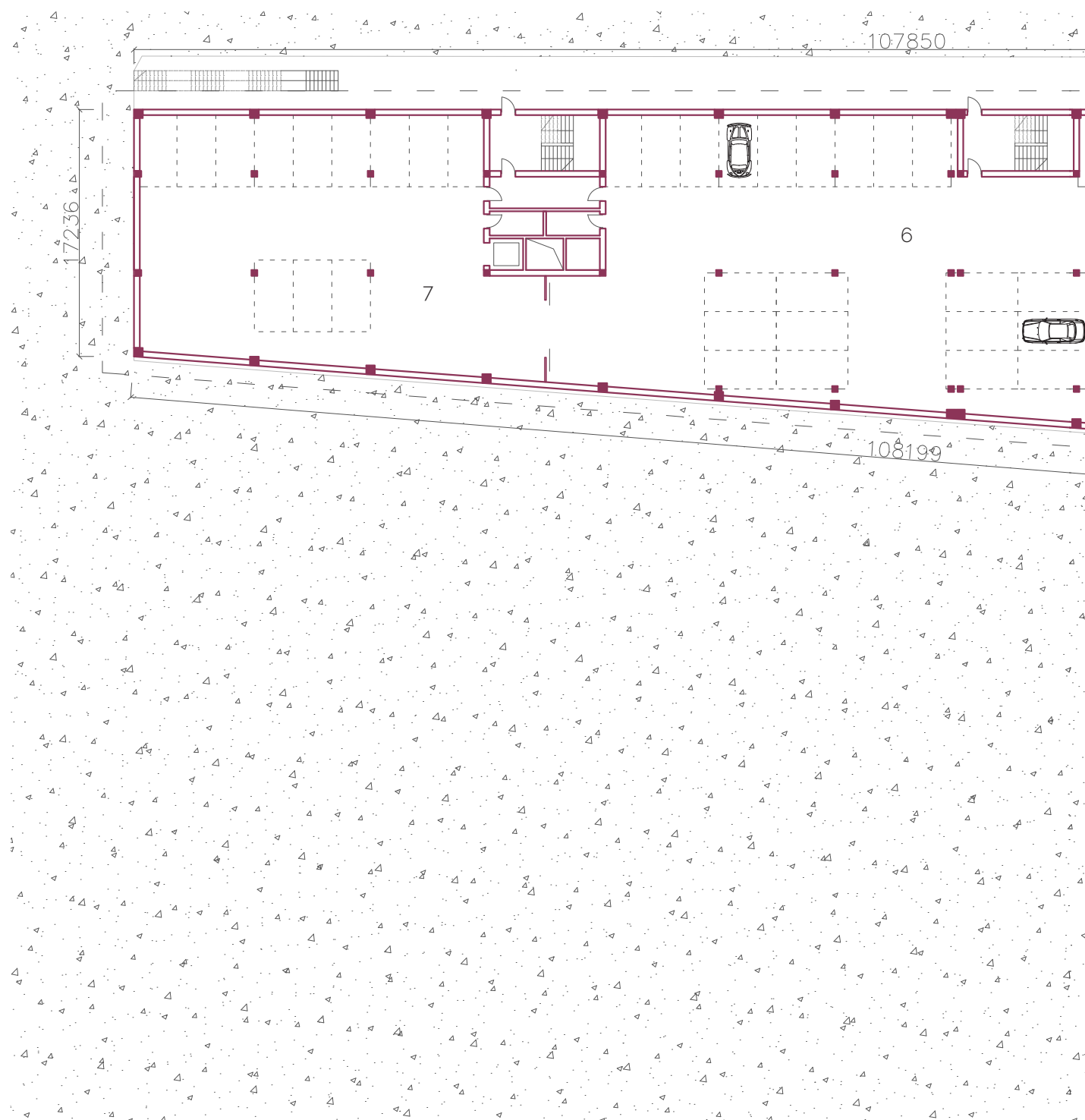
1:400



P1 vstup do podchodu
P2 mini galerie
(krátkodobý výstavní prostor)

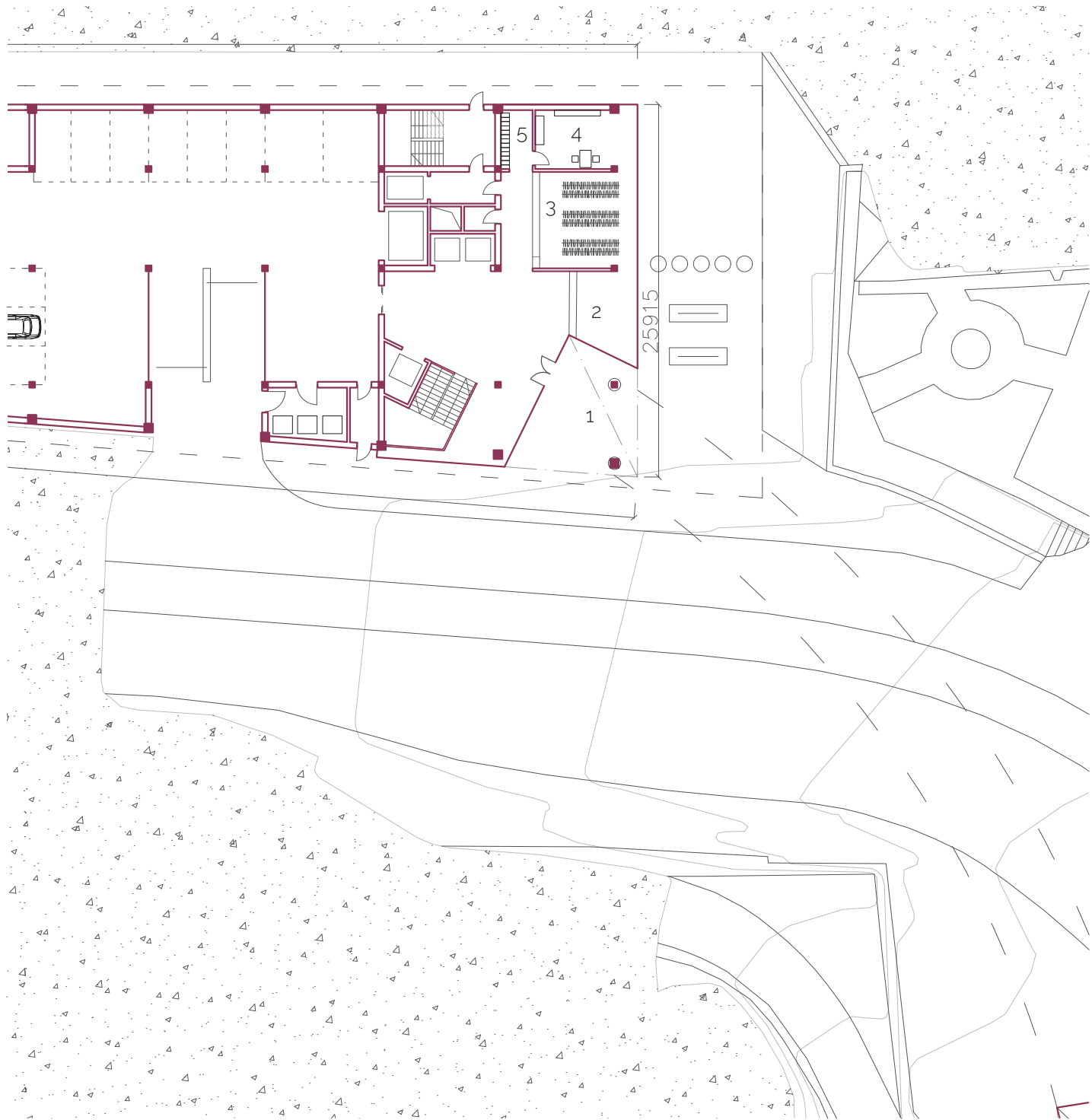
PŮDORYS 1PP



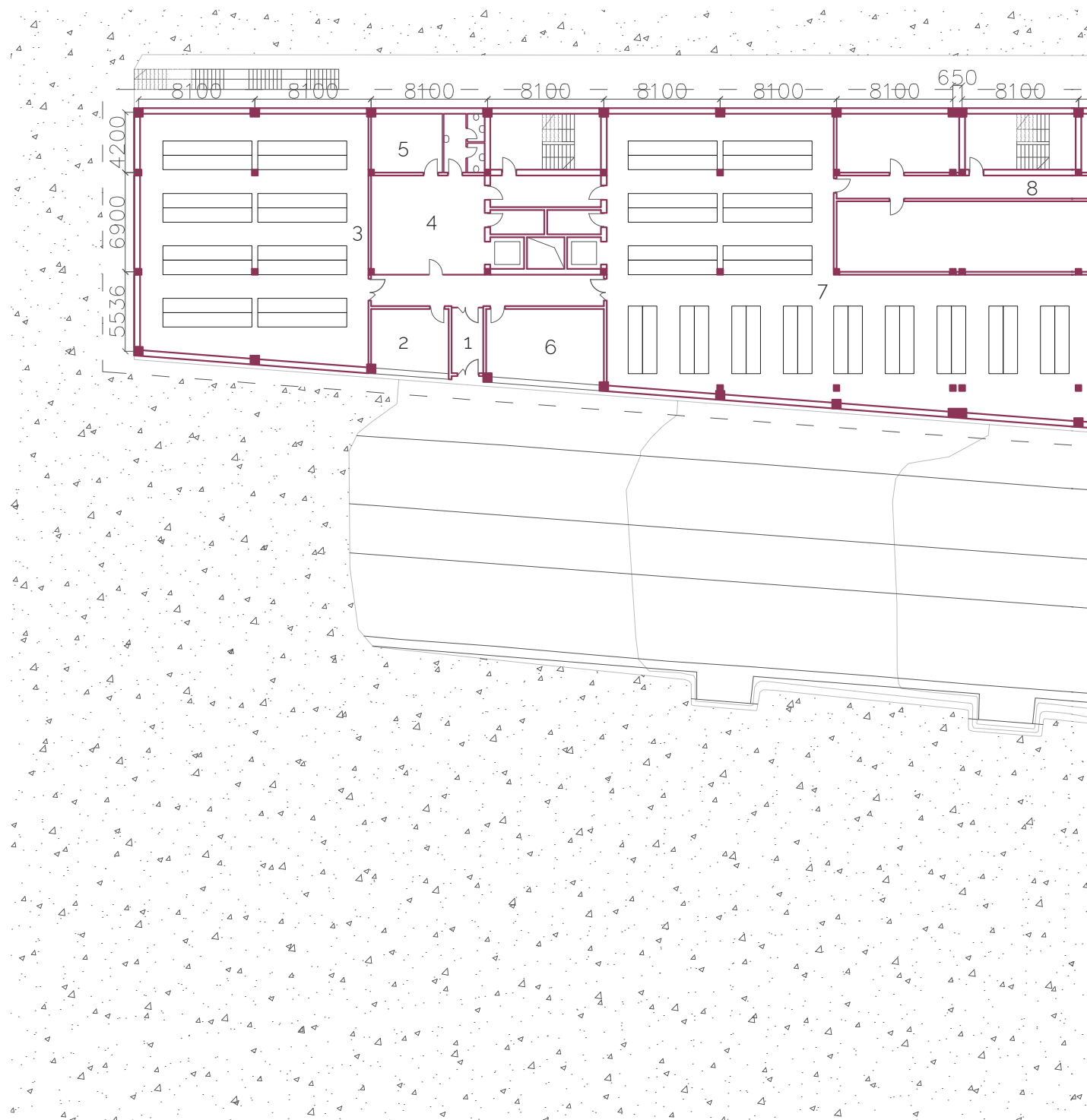


- 1.1 vstup
- 1.2 pokladna
- 1.3 šatna
- 1.4 zázemí pokladny
- 1.5 skříňky
- 1.6 parkování pro návštěvníky (27+2)
- 1.7 parkování pro zaměstnance (12)

PŪDORYS 1NP



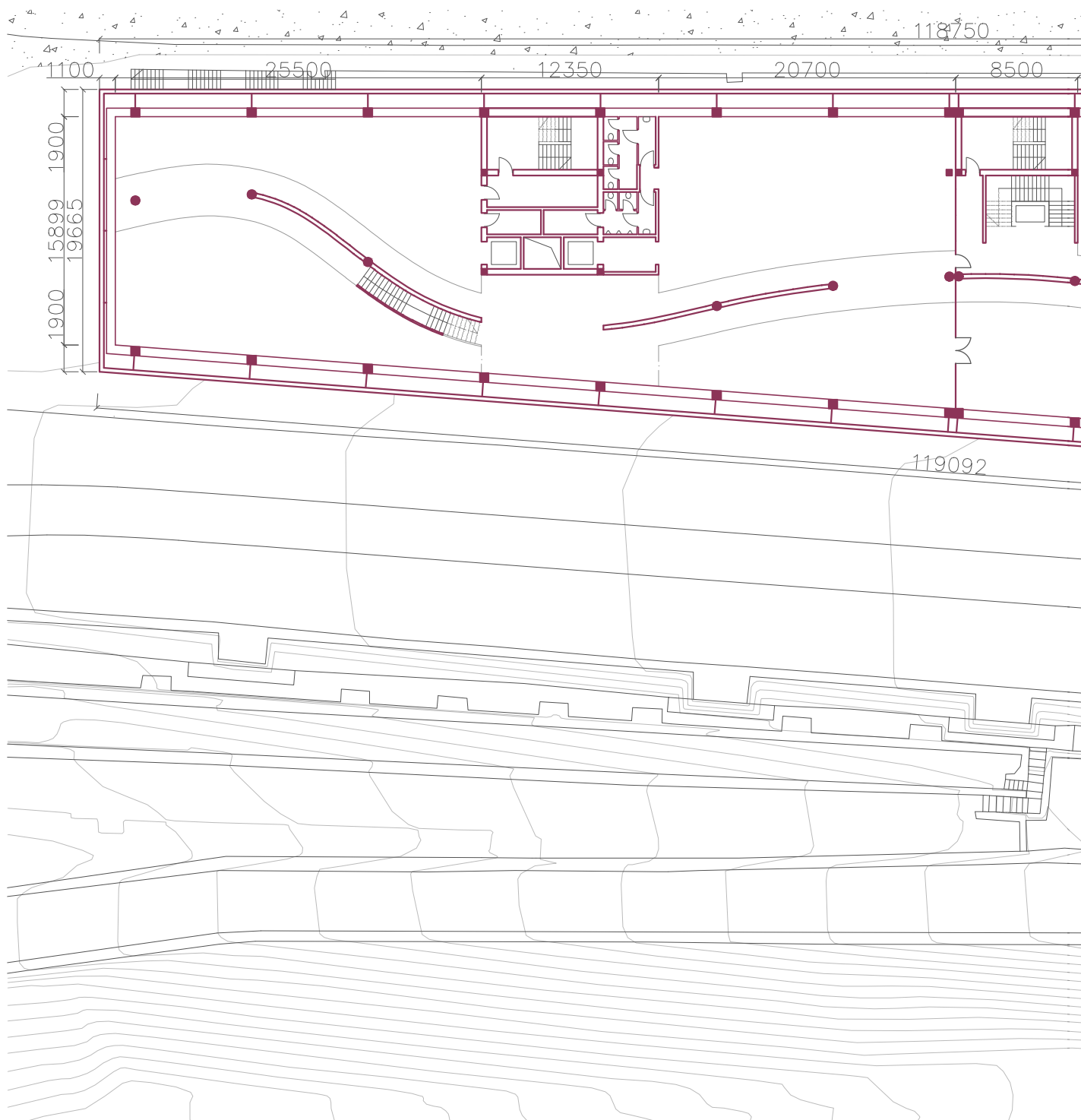
1:400



- | | | | |
|-----|-----------------------------|------|-----------------------------|
| 2.1 | samostatný vstup do archivu | 2.8 | technická chodba |
| 2.2 | badatelna | 2.9 | archiv/sklad |
| 2.3 | spisovna/archiv | 2.10 | zázemí pro zaměstnance |
| 2.4 | katalogovna | 2.11 | šatna |
| 2.5 | digitalizační místnost | 2.12 | kuchyňka |
| 2.6 | kancelář | 2.13 | WC a sprchy pro zaměstnance |
| 2.7 | spisovna/archiv | | |

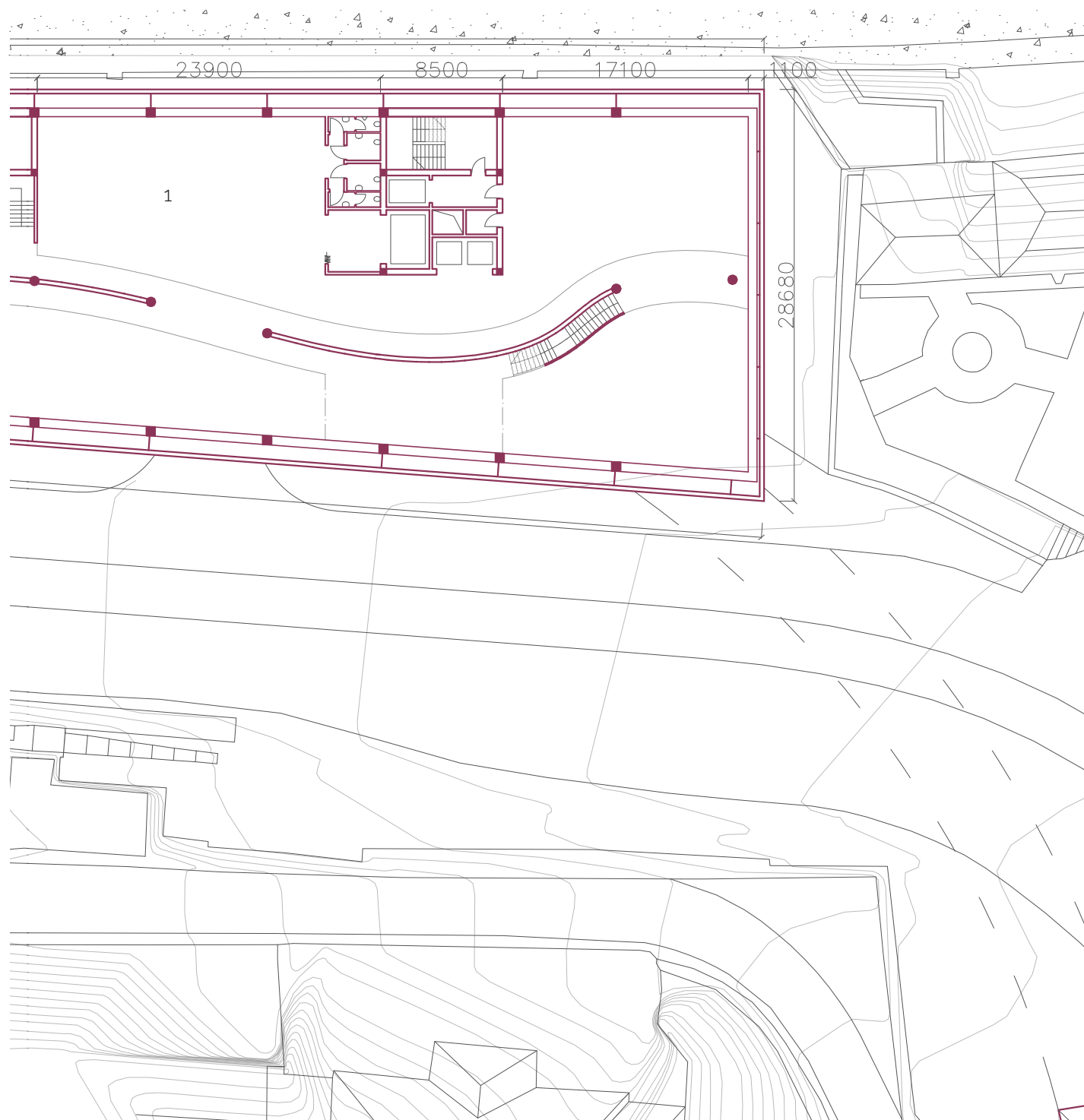
PŪDORYS 2NP



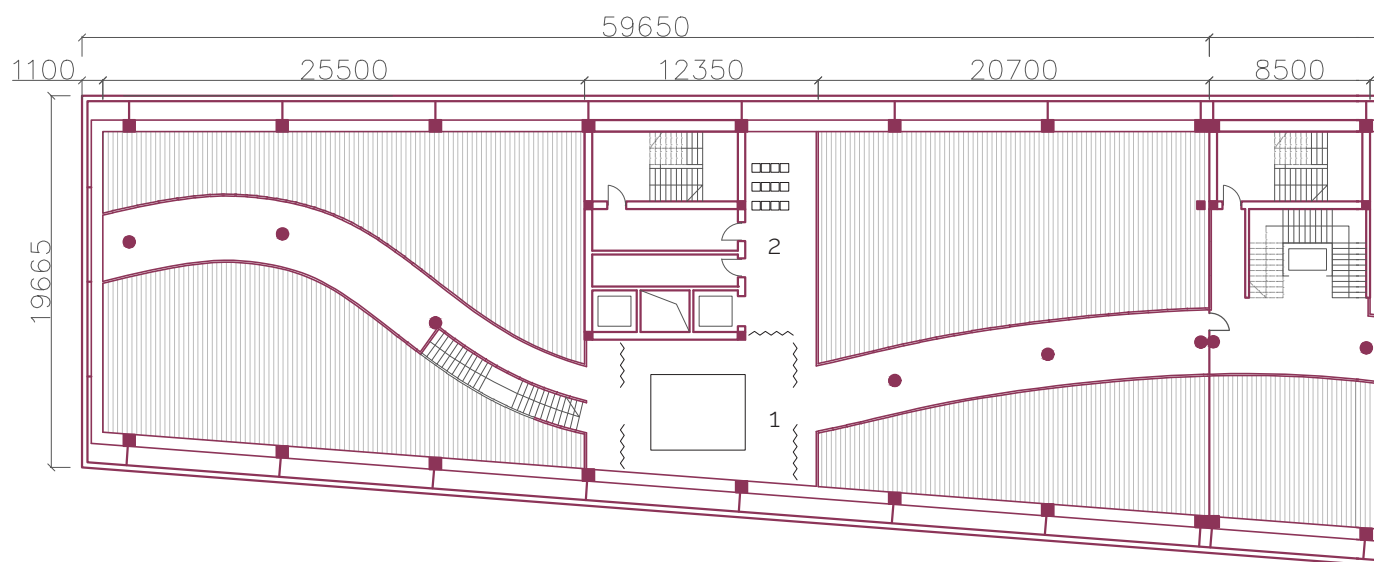


3.1 výstavní prostor

PŪDORYS 3NP

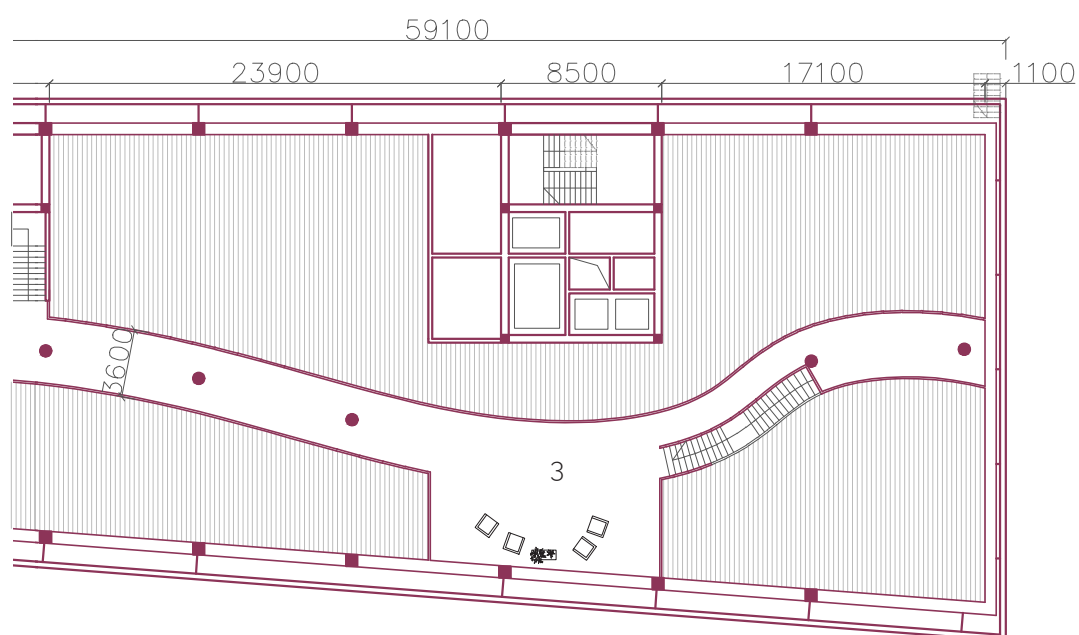


1:400



- 4.1 Langweilův model
- 4.2 3D průlet
- 4.3 odpočinková zóna

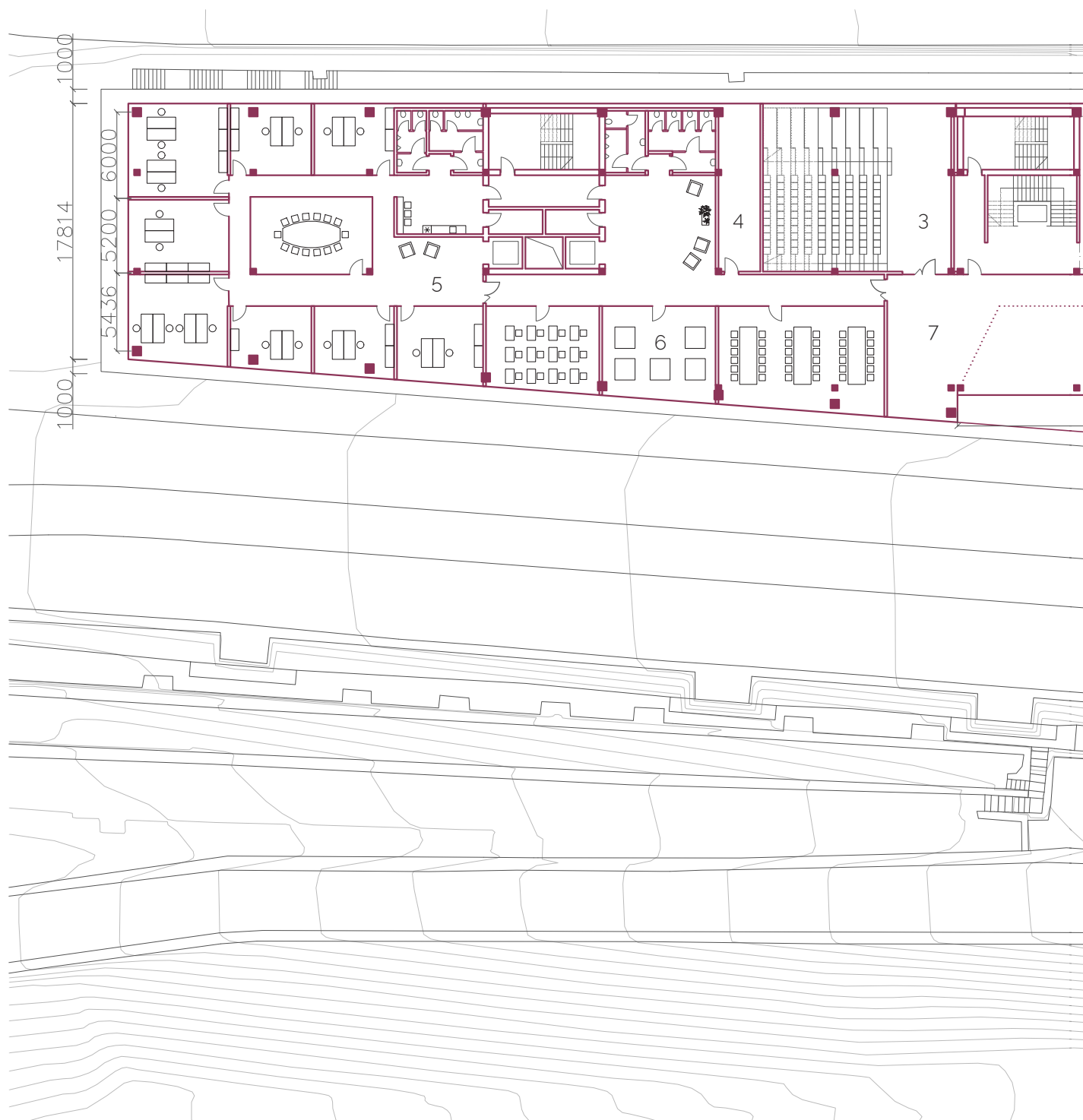
PŮDORYS 4NP



průhled do nižšího podlaží (galerie)

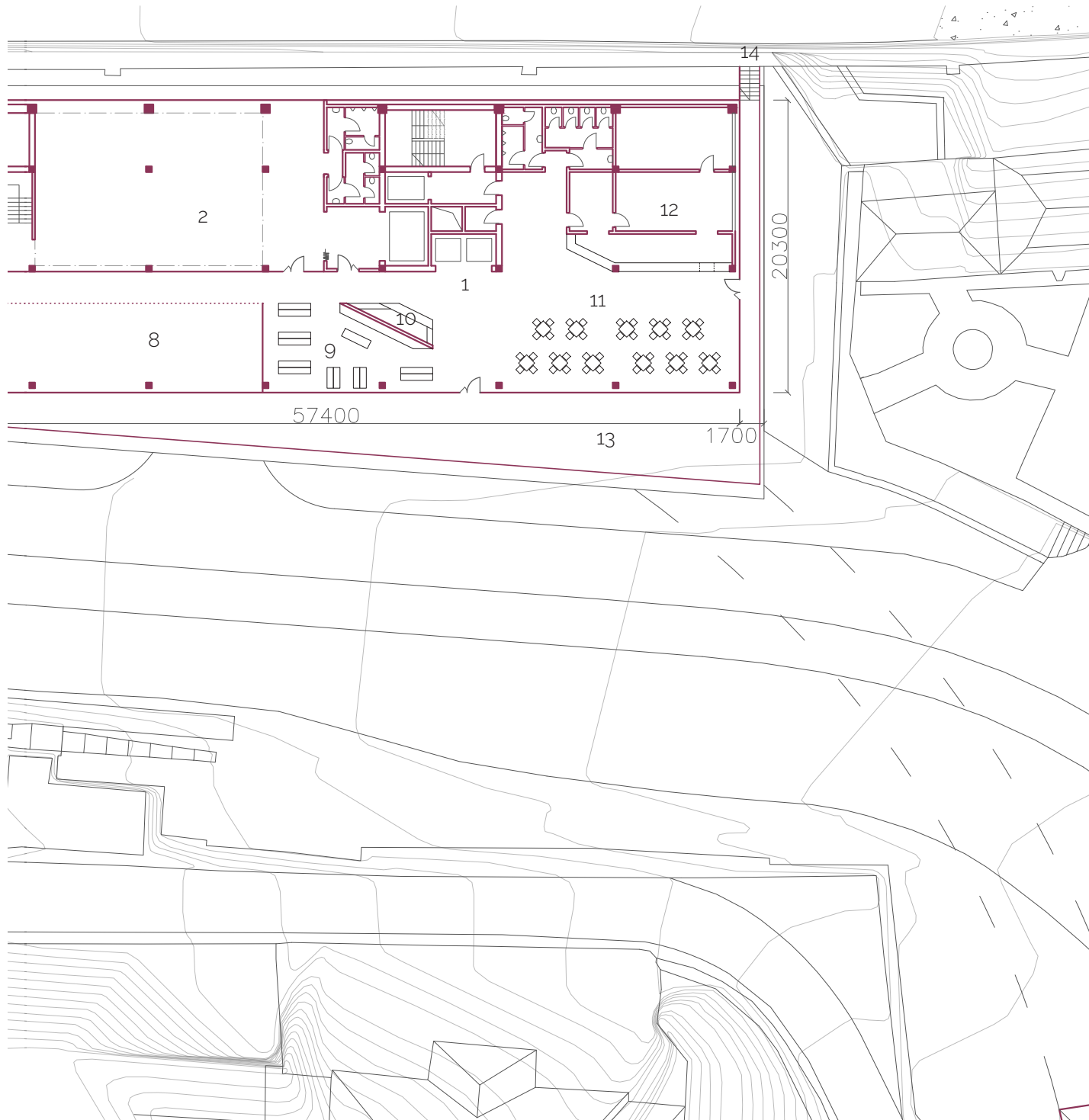


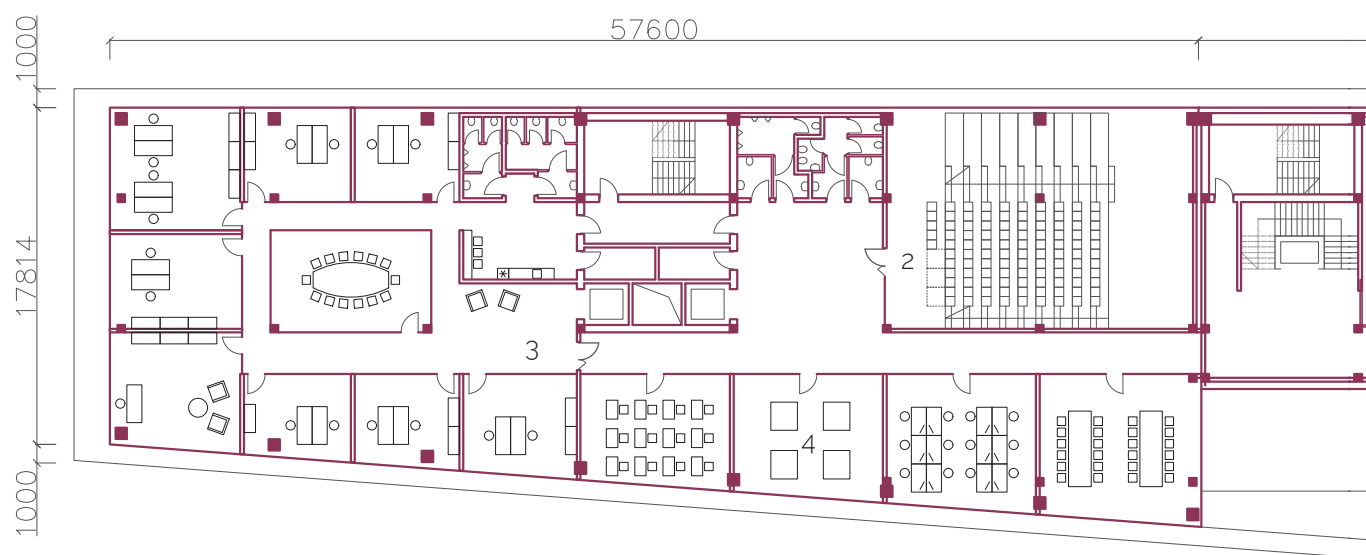
1:400



- | | | | |
|-----|------------------------------|------|-----------------------------|
| 5.1 | horní lobby | 5.8 | "light" muzeum |
| 5.2 | výstavní prostor | 5.9 | muzejní obchod |
| 5.3 | přednášková aula | 5.10 | info přepážka |
| 5.4 | zázemí auly | 5.11 | kavárna |
| 5.5 | kancelář Muzea hl.m. Prahy | 5.12 | zázemí kavárny |
| 5.6 | výukové prostory (workshopy) | 5.13 | terasa s výhledem na město |
| 5.7 | předprostor auly | 5.14 | přístup na Chotkovu silnici |

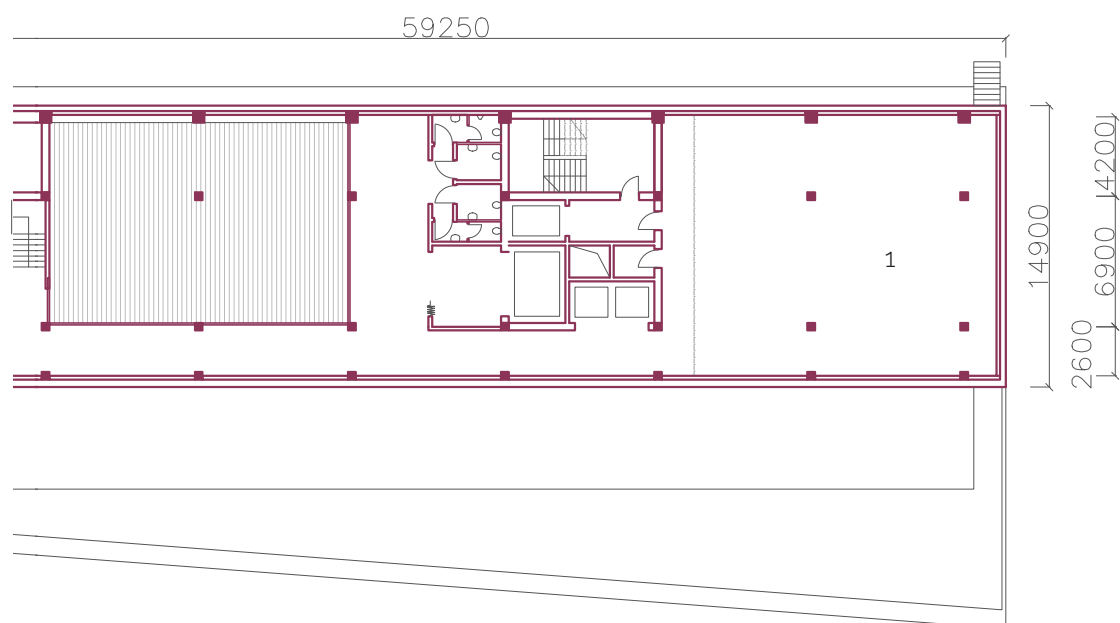
PŪDORYS 5NP





- 6.1 výstavní prostor
- 6.2 přednášková aula
- 6.3 kancelář Muzea hl.m. Prahy
- 6.4 výukové prostory (workshopy)

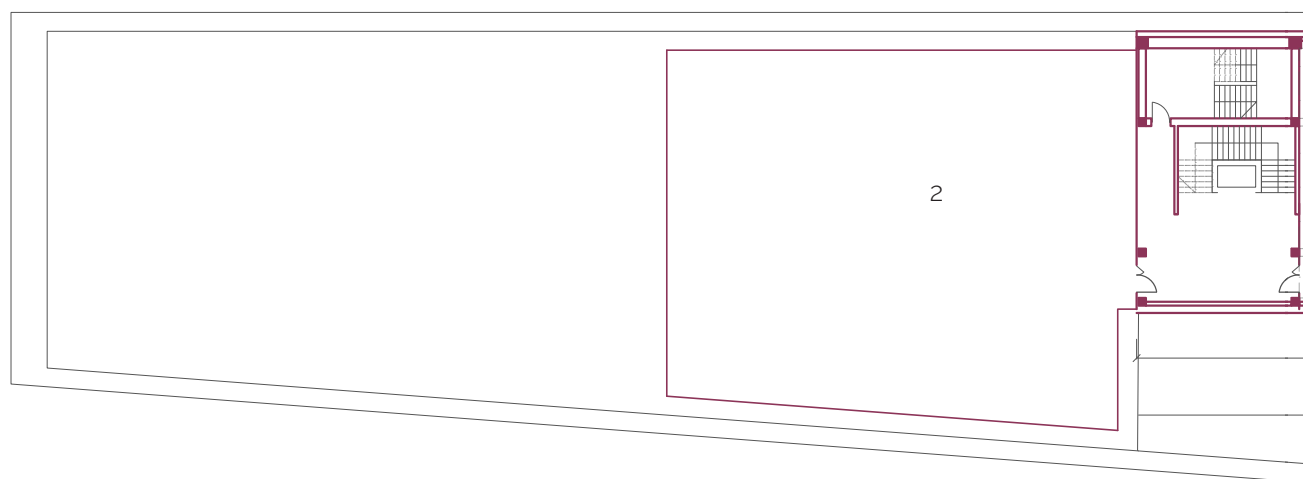
PŮDORYS 6NP



průhled do nižšího podlaží (galerie)

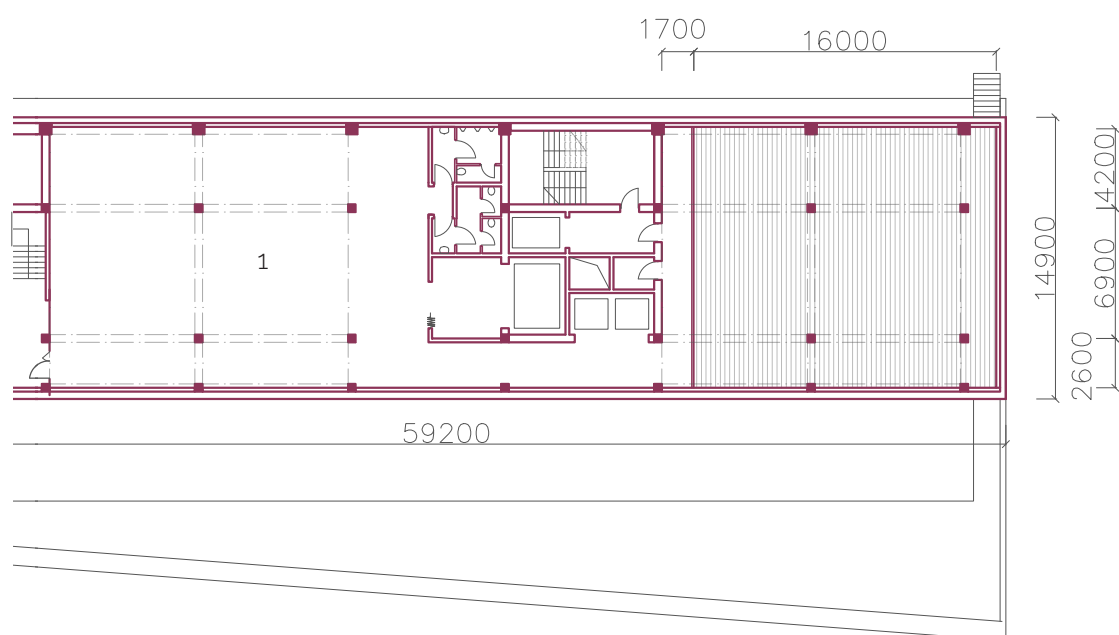


1:400



- 7.1 samostatná expozice/
pronajimatelné prostory
- 7.2 terasa s výhledem na Hrad

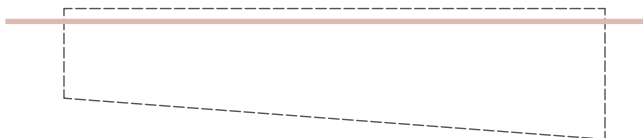
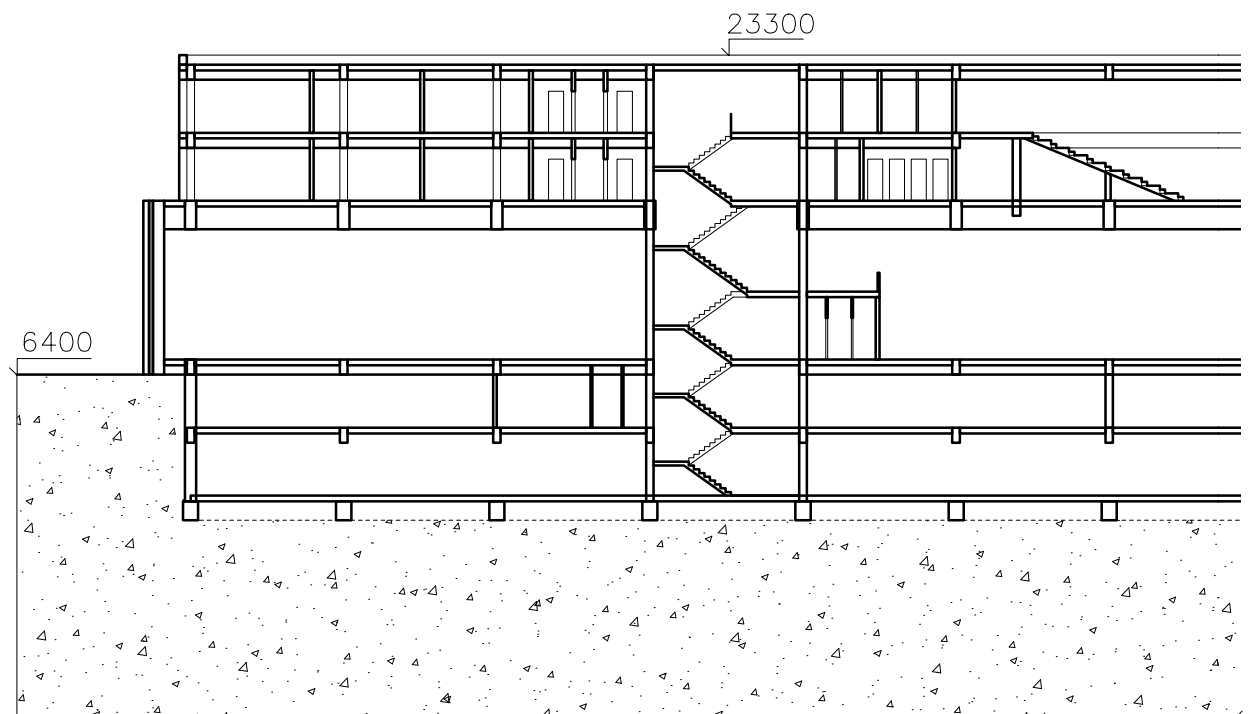
PŮDORYS 7NP



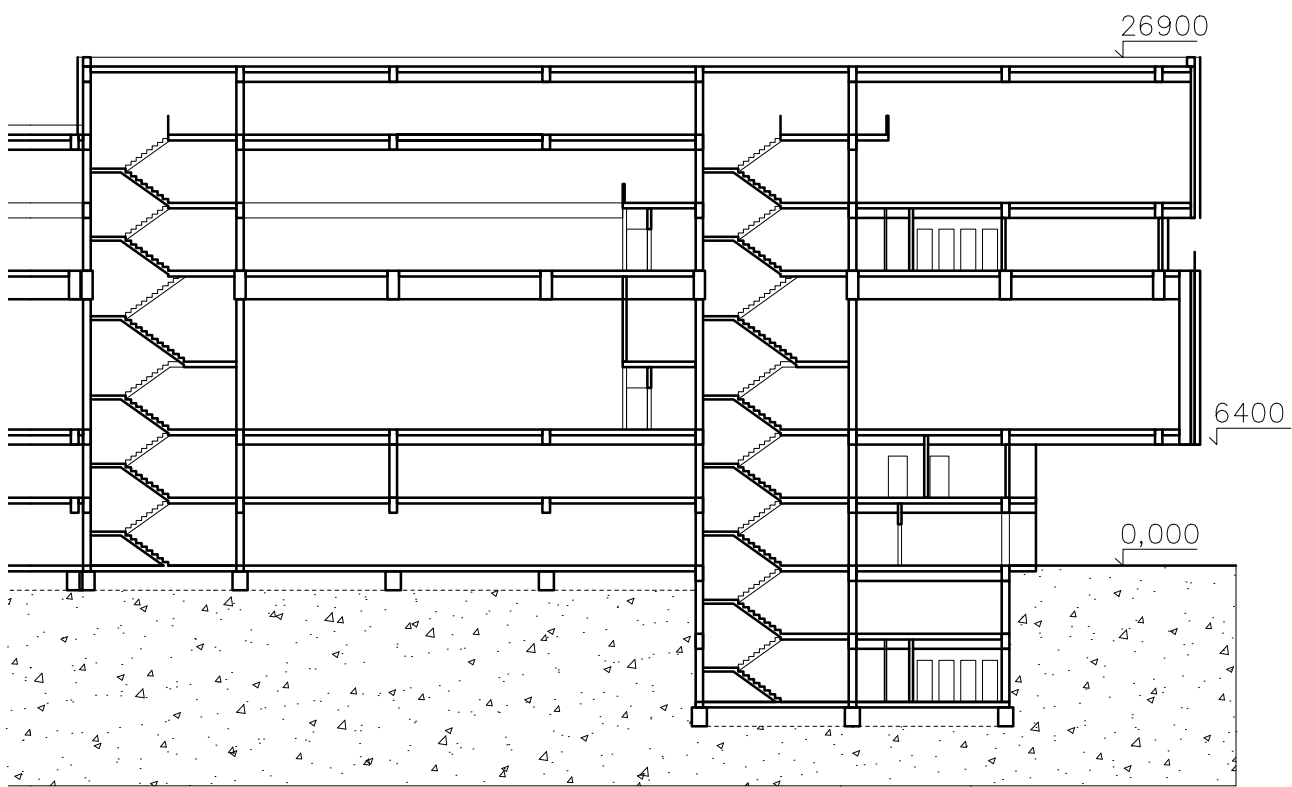
průhled do nižšího podlaží (galerie)

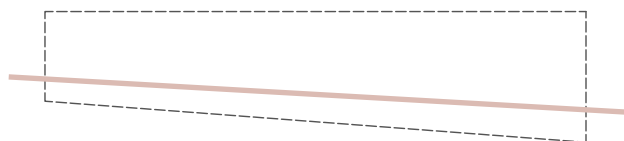
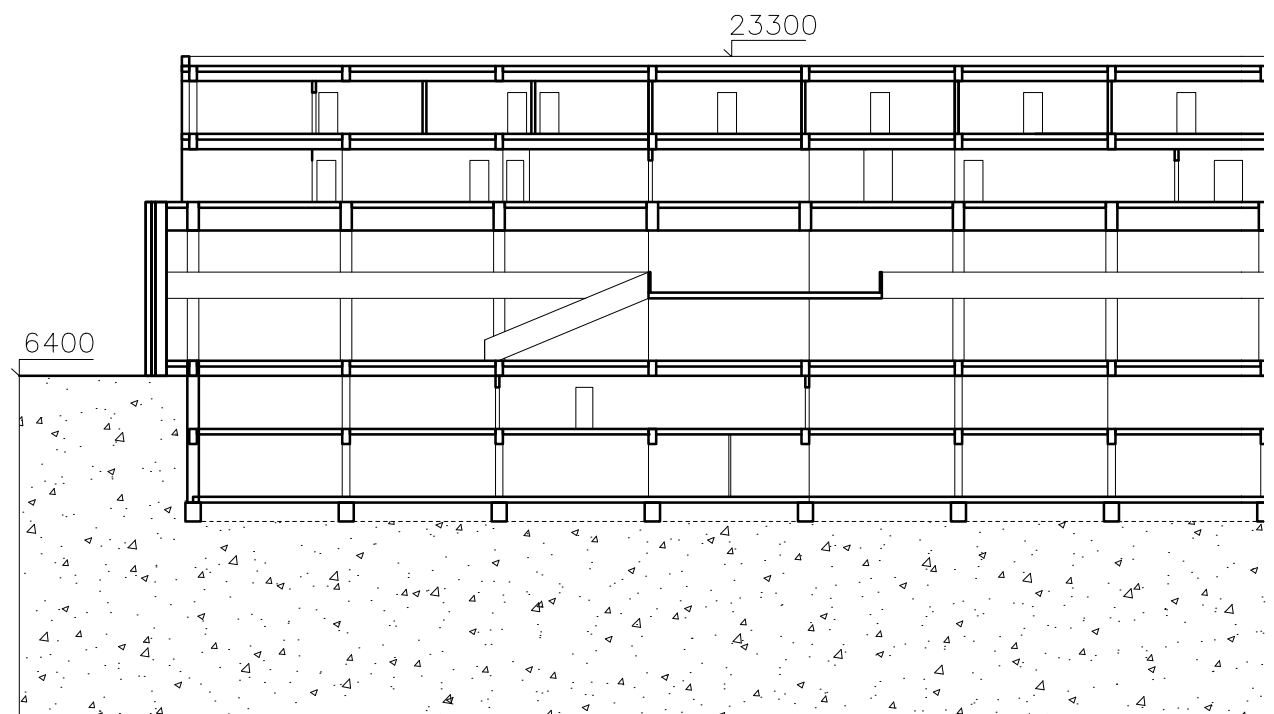


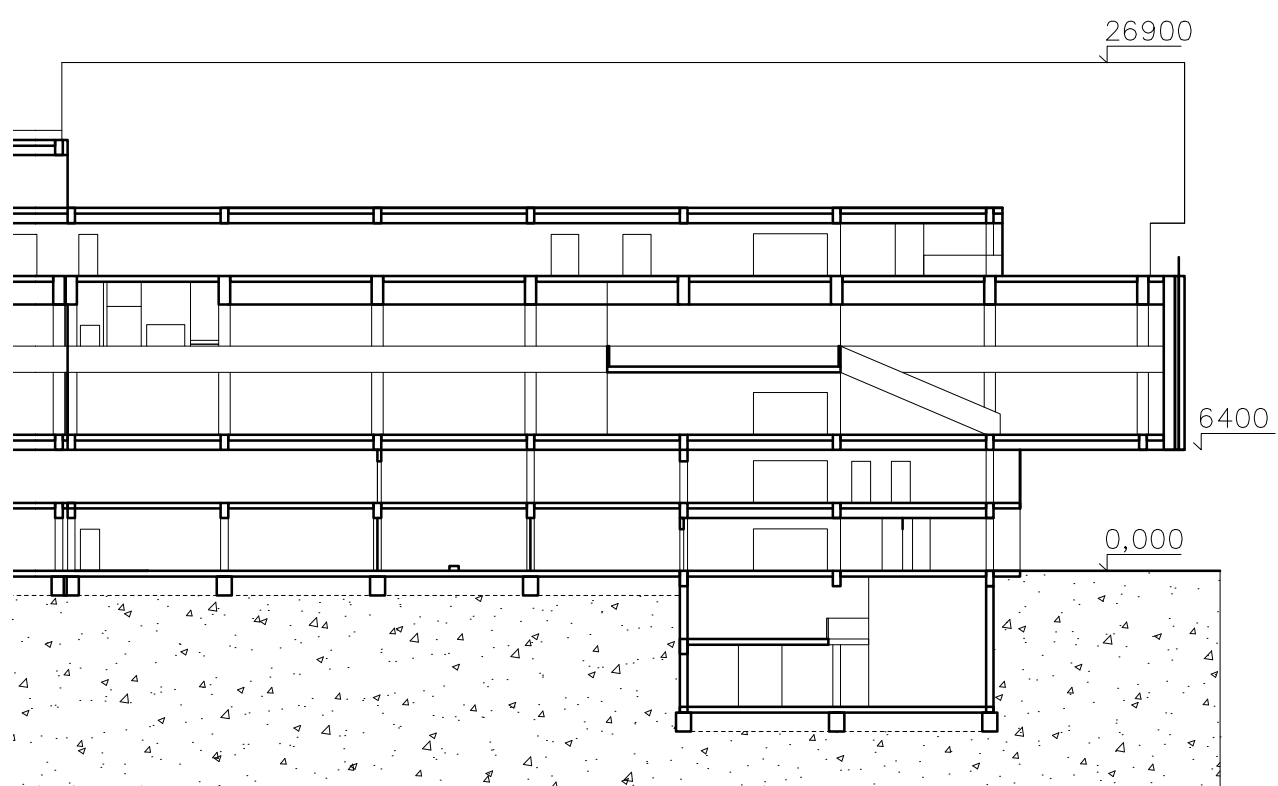
1:400

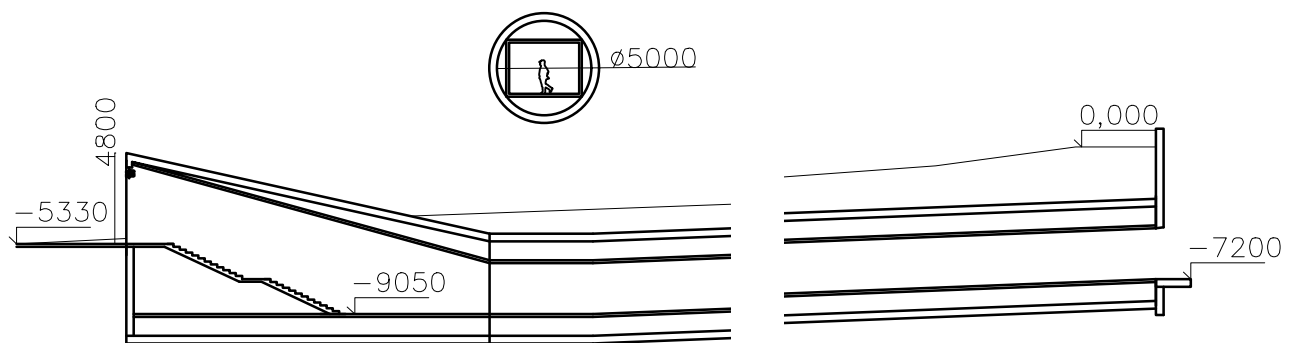
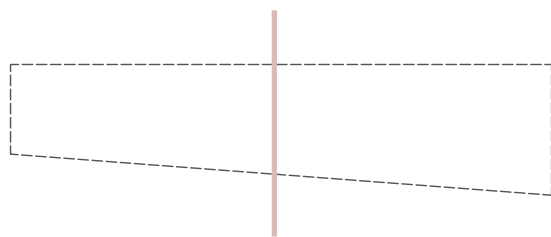
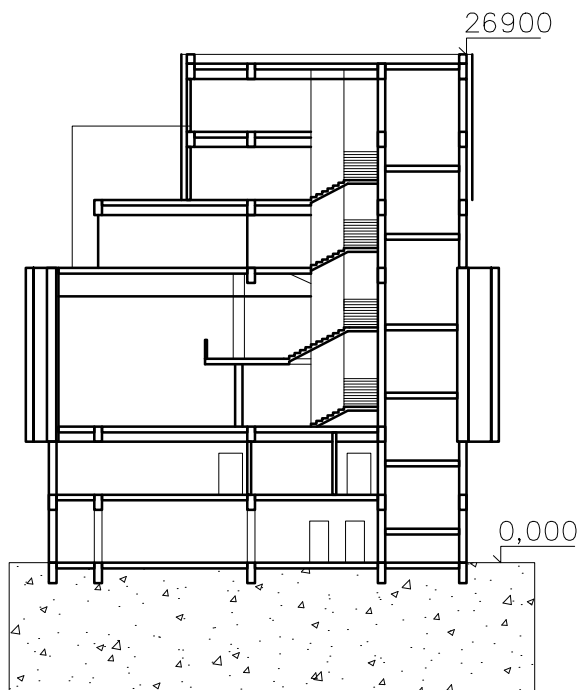


SVISLÉ ŘEZY





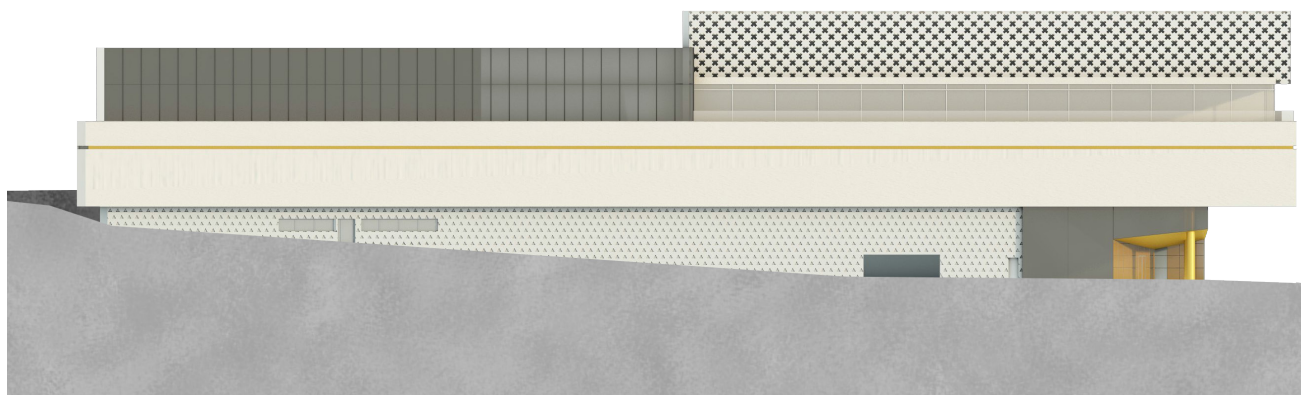




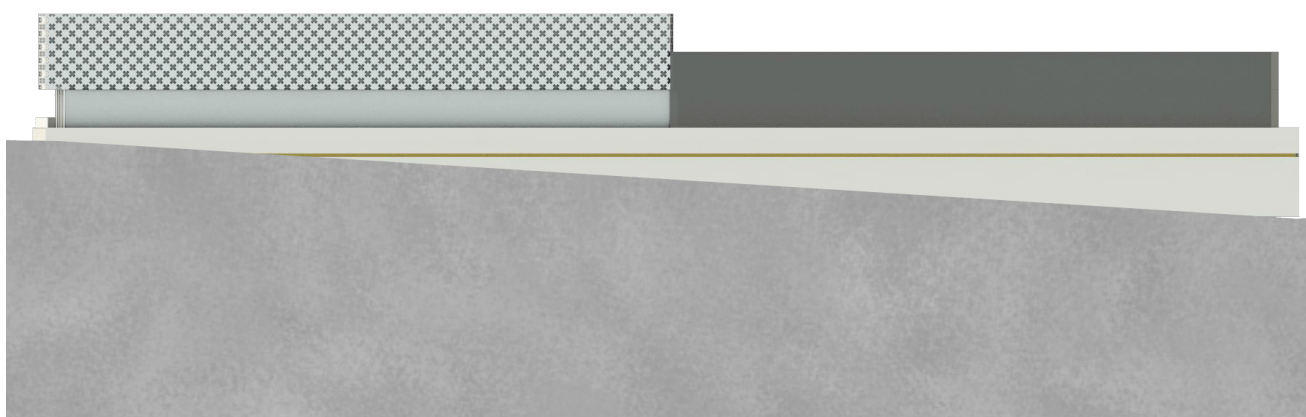
vstup do podchodu

1:400

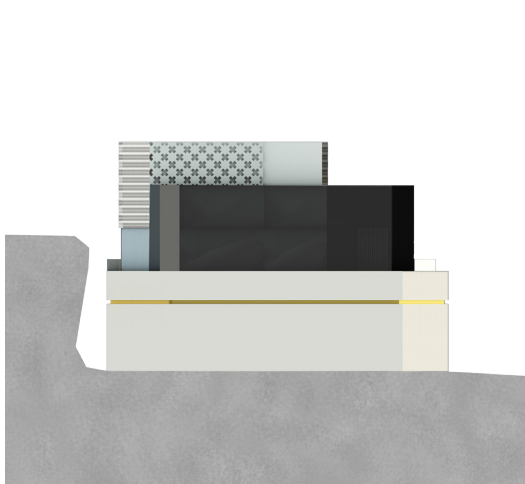
POHLEDY



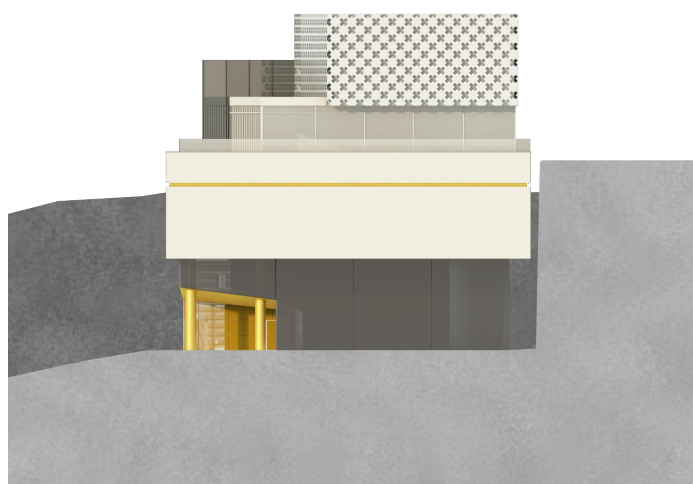
pohled jižní



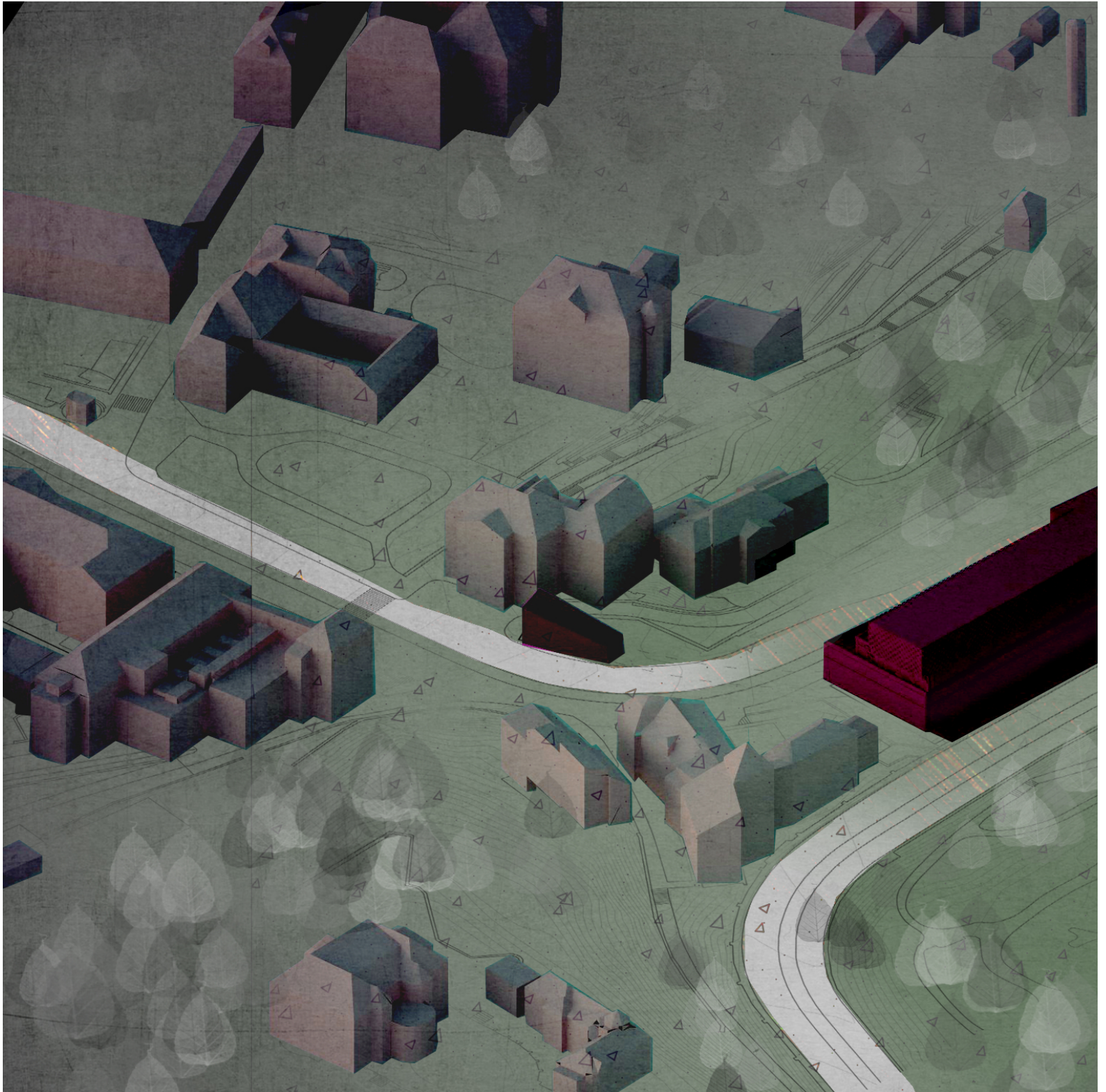
pohled severní

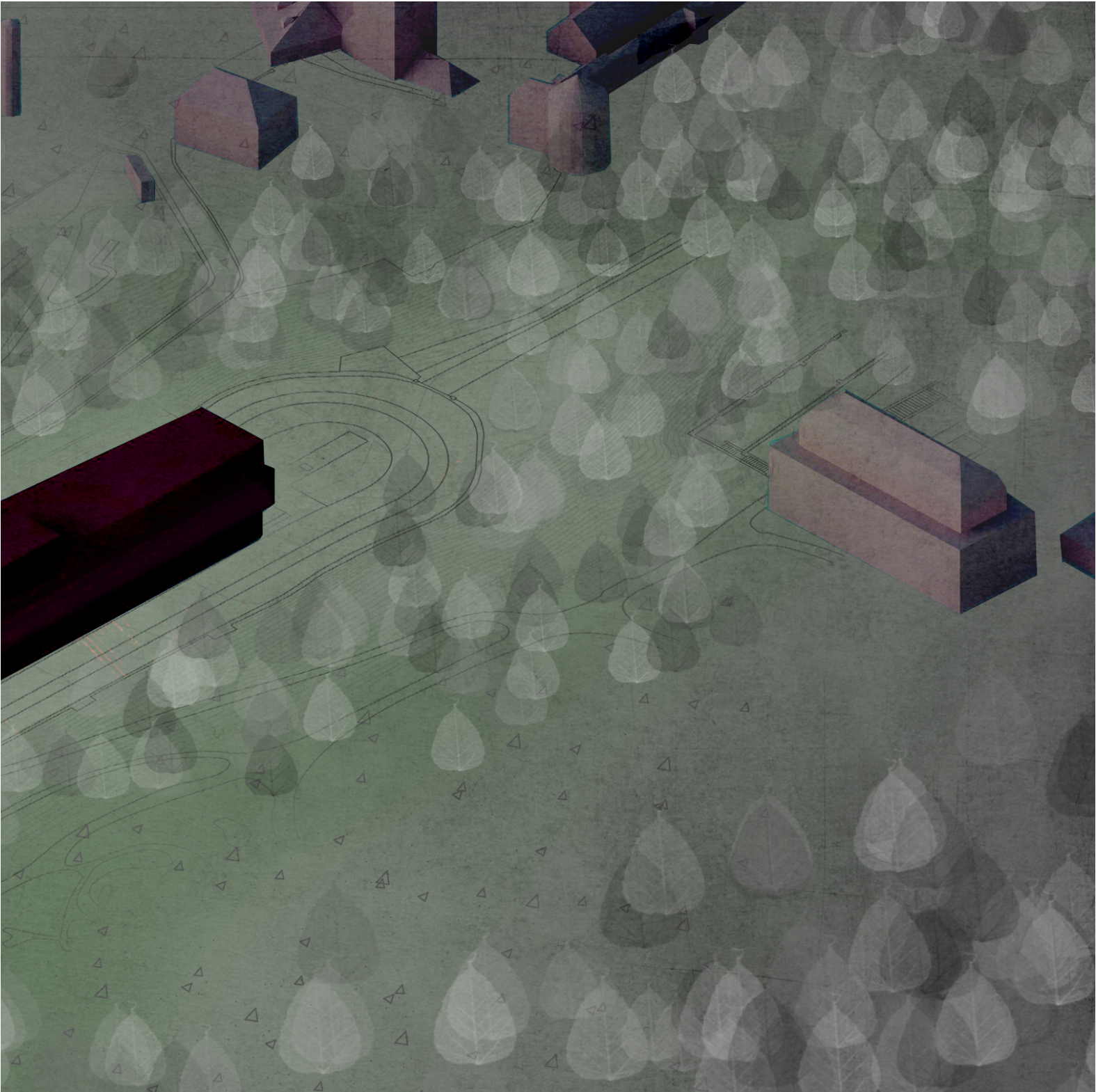


pohled západní



pohled východní





Vedení: prof. Ing. arch. Roman Koucký
Ing. arch. Eva Červínková Myslíková

Konzultace:
doc. Ing. Martin Pospíšil, Ph.D.
doc. Ing. Daniela Bošová, Ph.D.

BIBLIOGRAFIE

HOFFMANN, Hans Wolfgang a Christian SCHITTICH. *Museum buildings: construction and design manual*. Munich: Edition DETAIL, 2016. Construction and design manual. ISBN 978-3-86922-217-2.

NAREDI-RAINER, Paul von. *A Design Manual: Museum Buildings*. Basel: Birkhäuser, 2004. ISBN 3-7643-6580-3.

HRŮZA, Jiří. *Urbanismus světových velkoměst*. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2003. ISBN 80-01-02764-3.

MACLEOD, Suzanne. *Reshaping museum space: architecture, design, exhibitions*. New York: Routledge, 2005. ISBN 978-0-415-34345-9.

RUTH, František. *Kronika královské Prahy a obcí sousedních*. Praha: Pavel Körber, 1904. s.349-350

Hlavní budova muzea. In: *MUZEUM HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY* [online]. Praha: moderní historie, 2018 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <http://www.muzeumprahy.cz/357-hlavni-budova-muzea/>

Regionální muzea. *Vademecum Muzeologie* [online]. Opava: Slezská Univerzita v Opavě, 2015 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <https://bit.ly/2rUuw2q>

Dějiny Prahy. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Dejiny_Prahy

Urbanistický vývoj města: Výstup pro územně analytické podklady. *Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Útvar rozvoje hl.m.Prahy, 2010 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/urbanisticky_vyvoj_mesta_praha_2010_06.pdf

Langweilův model Prahy. In: *MUZEUM HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY* [online] Praha: moderní historie, 2018 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <http://www.muzeumprahy.cz/langweiluv-model-prahy/>

SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

1. *Google Earth* [online]. 2018 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: www.earth.google.com
2. Mapy on-line. *Geoportál Praha* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2013 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <http://www.geoportalpraha.cz/mapy-online#.Wv8-R-6FPX4>
3. Podívejte se, jak před 30 lety vznikalo pražské metro A. In: *Idnes.cz* [online]. Praha: MAFRA, 2008, 12.8.2008 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/podivejte-se-jak-pred-30-lety-vznikalo-prazske-metro-a-pcv-/domaci.aspx?c=A080812_082941_praha_lpo
4. *Ibid.*
5. foto autor
6. *Ibid.*
7. *Ibid.*
8. Hrad Pražský se strany východní. RUTH, František. *Kronika královské Prahy a obcí sousedních*. Praha: Pavel Křober, 1904, s. 353.
9. Tribuna degli Uffizi. *Targetti* [online]. Florencie, 2014 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <http://www.targetti.com/en/Projects/tribuna-degli-uffizi>
10. Museum Fridericianum. *Fridericianum* [online]. Kassel, 2015 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <http://www.fridericianum.org/exhibitions>
11. Munich, Glyptothek, ground plan. NAREDI-RAINER, Paul von. *A Design Manual: Museum Buildings*. Basel: Birkhäuser, 2004. ISBN 3-7643-6580-3. str. 22
12. Alte Pinakothek. *Die Pinakotheken* [online]. Mnichov, 2018 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <https://www.pinakothek.de/en/visit/alte-pinakothek>
13. Centre Pompidou. *Archiweb* [online]. Praha: ČTK, 2007 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/b/centre-pompidou>
14. Denver Art Museum: Studio Libeskind. *Archdaily* [online]. Archdaily, 2010 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/80309/denver-art-museum-daniel-libeskind>

CITACE

- 1) *Code of Ethics for Museums* [online]. Paříž: International Council of Museums, 2013, s. 6-22 [cit. 2018-05-18]. ISBN 978-92-9012-407-8. Dostupné z: http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Codes/code_ethics2013_eng.pdf
- 2) Statutes. In: *ICOM Statutes* [online]. Vídeň: International Council of Museums, 2007, s. 1-15 [cit. 2018-05-18]. Dostupné z: http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Statuts/statutes_eng.pdf
- 3) BLACK, Graham. *The engaging museum: developing museums for visitor involvement*. New York: Routledge, c2005. Heritage: care-preservation-management. ISBN 0-415-34557-X.
- 4) HOFFMANN, Hans Wolfgang a Christian SCHITTICH. *Museum buildings: construction and design manual*. Munich: Edition DETAIL, 2016. Construction and design manual. ISBN 978-3-86922-217-2., s. 44

